

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему «Українські подкасти про кіно:
формально-змістові характеристики»

Виконав: студент 4 курсу, групи 6.0610-2ж
спеціальності 061 журналістика
освітньої програми «Журналістика»

Фролов П. А.

Керівник: доц., к. соц. ком.

Любченко Ю. В.

Рецензент: доц., к. філол. н.

Мірошніченко П. В.

Запоріжжя 2024

ЗМІСТ

Реферат.....	3
Завдання.....	4
Вступ.....	6
Розділ 1. Теоретичні засади дослідження на тему «Українські подкасти про кіно: формально-змістові характеристики».....	8
1.1. Історія та розвиток українського кінематографу в контексті медіасфери.....	8
1.2. Подкасти про кінематограф: українські реалії	17
Розділ 2. Супровідна записка до творчого проєкту.....	24
2.1. Опис та обґрунтування творчого проєкту.....	24
2.2. Опис цільової аудиторії та особливостей просування продукту... ..	25
2.3. Формально-змістові характеристики проєкту.....	26
2.4. Особливості оформлення проєкту.....	28
2.5. Технічні і програмні засоби.....	28
2.6. Зв'язок із творчим доробком (портфоліо).....	29
Висновки.....	31
Список використаної літератури.....	33
Додаток А. Список матеріалів, створених у межах реалізації творчого проєкту.....	36
Додаток Б. Список матеріалів портфоліо.....	40
Додаток В. Наукова публікація, сертифікат.....	54
Декларація академічної доброчесності.....	57
Abstract.....	58

РЕФЕРАТ

Назва теми: «Українські подкасти про кіно: формально-змістові характеристики»

Обсяг основної частини роботи: 27 сторінок.

Кількість використаних джерел – 27.

Мета роботи – створити цикл аудіоматеріалів на тему кінематографу з використанням відповідного звукового образу.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити такі **завдання**:

- 1) представити історичний контекст розвитку українського кінематографу;
- 2) на прикладі серіальної індустрії розглянути зв'язок кінематографу із сучасними ЗМІ та медіаплатформами;
- 3) дослідити український ринок подкастингу;
- 4) створити подкаст-проект, присвячений кінематографу.

Об'єкт дослідження – українські подкасти про кінематограф.

Предмет дослідження – формально-змістовні характеристики українських подкаст-проектів про кіно.

Формально-змістові характеристики проекту. Творчий проект є циклом епізодів подкасту, що присвячено кінематографу. Цикл складається з 3 матеріалів хронометражем до 20 хвилин кожний. У сюжетах використовуються засоби художнього монтажу. Реалізований проект демонструє те, яким чином можуть бути втілені проекти на тему кінематографу, створює ще один погляд на цю проблематику.

Ключові слова: кінематограф, українське кіно, фільм, серіал, подкастинг, випуск, епізод.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет журналістики
Кафедра журналістики
Рівень вищої освіти – бакалавр
Спеціальність 061 журналістика
Освітня програма «Журналістика»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Чернявська Л. В.

«17» травня 2022 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА СТУДЕНТОВІ
Фролову Павлу Андрійовичу

1. Тема роботи – «Українські подкасти про кіно: формально-змістові характеристики» («Ukrainian podcasts about cinema: formal and content characteristics»), керівник роботи – Любченко Юлія Валеріївна, доц., к. соц. ком., затверджені наказом ЗНУ від «08» грудня 2023 року № 2086-с.
2. Строк подання студентом роботи – 31 травня 2024 р.
3. Вихідні дані до роботи – праці таких дослідників: О. Ванюшина, О. Дубенська, Н. Миславський, О. Стрижова, С. Тулевська, М. Холодинська.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1) представити історичний контекст розвитку українського кінематографу; 2) на прикладі серіальної індустрії розглянути зв'язок кінематографу із сучасними ЗМІ та медіаплатформами; 3) дослідити український ринок подкастингу; 4) створити подкаст-проект, присвячений кінематографу.
5. Консультанти розділів роботи

	Прізвище, ініціали та посади консультанта	Завдання видав (дата, підпис)	Завдання прийняв (підпис)
Вступ	Любченко Ю. В., доц.	25.12.2023	
1 розділ	Любченко Ю. В., доц.	22.01.2024	
2 розділ	Любченко Ю. В., доц.	13.02.2024	

Висновки та додатки	Любченко Ю. В., доц.	3.05.2024	
---------------------	----------------------	-----------	--

6. Дата видачі завдання – 10 грудня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Скласти графік виконання роботи, визначити мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження.	23.12.23	Виконано
2	Написати попередній варіант вступу і змісту. Дібрати наукову літературу, визначити емпіричні джерела.	22.01.24	Виконано
3	Опрацювати літературу, написати теоретичну частину, оформити список літератури.	13.02.24	Виконано
4	Доробити творчий проєкт, скласти його опис та обґрунтування.	23.03.24	Виконано
5	Сформувати список творчого доробку, написати всі інші підрозділи практичної частини.	27.04.24	Виконано
6	Написати висновки і остаточний варіант вступу.	3.05.24	Виконано
7	Оформити всі додатки.	18.05.24	Виконано
8	Пройти рецензування. Здати роботу на нормоконтроль.	25.05.24	Виконано
9	Виправити недоліки оформлення і здати роботу на кафедру.	31.05.24	Виконано

Студент _____ П. А. Фролов

Керівник роботи _____ Ю. В. Любченко

Нормоконтроль

Нормоконтролер _____ М. В. Чабаненко

ВСТУП

Кінематограф – комплексний вид мистецтва, де один елемент не може існувати без іншого, якщо розглядати саме класичне розуміння цього явища. Кінематограф також не існує у вакуумі, він тісно пов’язаний із суспільством, звертається до нього, просуває наративи, комунікує з глядачами, задаючи потрібні сенси. Відповідно, суспільство також реагує на кінематограф. У сучасному світі майже кожен глядач може висловити свою думку щодо тої чи іншої картини. Однак, якщо казати про більш комплексний погляд на кінематограф, чималий фідбек на нього дають особи, що створюють на його основі контент. Таким чином, у цій роботі ми розглянемо те, якими можуть бути подкасти про кінематограф, чому вони можуть бути присвячені та розглянемо про що саме вони можуть розповісти слухачу. Подкасти – відносно молоде явище, для України, проте вже достатньо популярне. Тому цей «новий», аудіальний погляд на кінематограф зумовлює *актуальність* роботи.

Мета роботи – створити цикл аудіоматеріалів на тему кінематографу з використанням відповідного звукового образу.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити такі *завдання*:

- представити історичний контекст розвитку українського кінематографу;
- на прикладі серіальної індустрії розглянути зв’язок кінематографу із сучасними ЗМІ та медіаплатформами;
- дослідити український ринок подкастингу;
- створити подкаст-проєкт, присвячений кінематографу.

Об’єктом дослідження є українські подкасти про кінематограф.

Предметом дослідження є формально-змістовні характеристики українських подкаст-проєктів про кіно.

Основні положення і висновки дослідження були представлені і апробовані у доповіді «Українські подкасти про кіно: формально-змістові характеристики» на Міжнародній науково-практичній конференції

«Інформаційний спротив засобами мікромедіа в умовах російсько-української війни» (27-28 листопада 2023 року у Запорізькому національному університеті, м. Запоріжжя).

Структура роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається з реферату, вступу, двох розділів, висновків та списку використаної літератури. Обсяг основної частини роботи – 27 сторінок. Список використаної літератури включає 27 найменувань (викладених на 3 сторінках).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ НА ТЕМУ «УКРАЇНСЬКІ ПОДКАСТИ ПРО КІНО: ФОРМАЛЬНО-ЗМІСТОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ»

1.1. Історія та розвиток українського кінематографу в контексті медіасфери

Мистецтво – невід’ємна частина суспільства та суспільного життя. Ще з часів зародження мистецтва як явища, воно завжди зображало те середовище та суспільні настрої, в якому воно створювалось, тому воно невід’ємно переплітається із життям людей.

Як зазначається в Енциклопедії сучасної України, «кінематограф – галузь культури й економіки, що здійснює виробництво фільмів (на кіностудіях) та їх демонстрування (у кінотеатрах, по телебаченню) глядачам. Зйомку фільмів та їх показ забезпечує комплекс пристроїв та методів – кінематограф» [4]. Саме явище кінематографу зародилося у ХІХ столітті, коли почали з’являтися різного роду пристрої, що демонстрували рухливі зображення. Поступово, продовжуючи працювати у цьому напрямку, було винайдено кіноапарат. У світі першопрохідником у цій сфері є український механік Йосип Тимченко. У 1893 р. він розробив «снаряд для аналізу стробоскопічних явищ», на замовлення професора Миколи Любимова. Його деталь, яка в подальшому увійшла в історію винаходів як «равлик Тимченка», дала змогу створити «принцип переривчастої зміни зображень, які і створять ілюзію руху» . Разом з інженером Михайлом Фрейденбергом, Тимченко й створив перший кіноапарат та пізніше презентував перші у світі фільми, продемонстровані у Москві на дев’ятому з’їзді російських лікарів і натуралістів [7].

Окрім Тимченка, розробкою кінематографу також займалися Томас Едісон та брати Огюст та Луї Люм’єри. Але так як сам кіноапарат (того часу «сіномотограф») запатентували брати Люм’єр, їх і прийнято вважати

винахідниками кінематографу. Вони ж і провели перший показ фільмів, хоч і короткометражних, для широкої аудиторії [15]. Від цього моменту можна починати відслідковувати історію нерозривності явища кінематографу та суспільства.

Спочатку кіно було німим, через технічні умови та можливості того часу. Перші фільми в Україні зняв Альфред Федецький, у 1896 р. Це були хронікальні сюжети, які змальовували тогочасне життя українців. Федецький влаштував і перший в країні публічний показ кіно, а згодом покази хронікальних сюжетів почали відбуватися по всій країні, як за, так і без участі Федецького [5, с. 10].

Перший повнометражний фільм в Україні зняв Данило Сахненко. Його «Запорізька січ» змальовує XVII століття та розповідає «про бойові подвиги запорізьких козаків і кошового Івана Сірка, що захищали Україну від татар і турок». Кіно створювалось історично достовірним, під час знімань команду консультував історик Дмитро Яворницький. За тогочасних технічних умов, фільм знімався на натурі, для нього будувались декорації, а багато ролей зіграли справжні нащадки запорізьких козаків. Як зазначає В. Миславський, «багато жителів Катеринославу добровільно збирали для зйомок одяг, побутове начиння, робили бутафорську зброю» [5, с. 15]. Це фільм нажаль не зберігся до наших часів.

У часи існування гетьманату на чолі з Павлом Скоропадським було створено першу українську державну організацію в галузі кіно – кінокомпанія «Українфільм». «Уся діяльність товариства <...> має, і матиме спрямованість виключно культурно-просвітницьку на національному ґрунті», зазначається у роботі В. Миславського. В «Українфільмі» розроблялись стрічки «Брехня» й «Чорна пантера» за творами письменника Володимиром Винниченком, з історичного кіно створювались фільми «Чорна рада» за Пантелеймоном Кулішом та «Богдан Хмельницький» за п'єсою Михайла Старицького. Зростаючий інтерес до кінематографу призвів до того, що в ньому почали виставляти й інші театральні постановки, такі як «Наталка Полтавка» та

«Москаль-чарівник» [5, с. 178–181]. З падінням уряду Скоропадського, «Українфільм» ще існував при УНР, до серпня 1919 року. Його ліквідували після окупації країни Радянським Союзом, вже коли було проголошено створення Української РСР.

З приходом СРСР кіноіндустрія стала «на конвеєр» та використовувалась як частина великою ідеологічної пропагандистської машини. Як зазначає В. Скуратівський, «на цьому шляху українське кіно як досягало очевидних успіхів, так і зазнавало так само очевидних поразок» [6, с. 88]. Модель тоталітарного кіно було унікальною в світі, а підходи та прийоми, що застосовували режисери, «не поступалися за своїм фаховим рівнем цехам зарубіжного кіно» [6, с. 88]. Але кінематограф у той час використовувався все таки для політичних цілей та амбіцій партійного керівництва, під його пильним наглядом. Тож, нерідко воно було «деспотичним та брутальним» [6, с. 88].

Але такі умови не ставали перепорою для митців-кінематографістів. У 1928 році відкрилася Київська кінофабрика, яка більше відома в історії як Київська кіностудія ім. О. Довженка. На ній було створено чимало культових стрічок. На початках там створювалося німе кіно, як, наприклад, фільми «Звенигора», «Арсенал» та «Земля» режисера Олександра Довженка. За словами Я. Савченка, ці три фільми можна вважати «початком національної революційної кінематографії» [5, с. 9].

Перший звуковий фільм «Ентузіазм (Симфонія Донбасу)» режисера Дзиги Вертова вийшов на екрани у 1930 році. «Він записав не лише звукову доріжку в студії з композитором, але й “у полі”, поїхавши на Донбас, взявши 70 кілограмів апаратури і техніки, разом зі звукооператорами, провівши там кілька місяців», розповідає Олександр Телюк у матеріалі Радіо Свобода [12].

Англійський кіноактор та режисер Чарлі Чаплін залишився під враженням від фільму Дзиги Вертова. «Я ніколи не міг уявити, що ці індустріальні звуки можна організувати так, аби вони здавалися прекрасними.

Я вважаю “Ентузіазм: Симфонія Донбасу” однією з найбільш хвилюючих симфоній, які я коли-небудь чув», зазначав він [12].

У 1963 р. на екрани виходить стрічка «Тіні забутих предків» режисера Сергія Параджанова. Знятий він був за однойменною повістю Михайла Коцюбинського, на 100 річницю з дня народження письменника. Як тоді, так і зараз, «Тіні забутих предків» вважаються якщо не найкращою, то точно однією з найкращих стрічок в історії українського кіно. В умовах тогочасного соціалістичного реалізму, фільм був дуже самобутній та колоритний. До того ж, він не був дубльований російською мовою, як це робилося з усіма іншими фільмами того часу [9].

Цей фільм започаткував таку течію як українське поетичне кіно, яке «на відміну від офіційного радянського соцреалізму ставило на передній план візуальну виразність і часто зверталось до прийомів сюрреалізму. Сюжети фільмів побудовані на історичному та етнографічному матеріалі, що піднімає питання української національної ідентичності» [13]. Підйом цієї течії стався після того, як світ почув про самобутніх режисерів Фелліні, Куросаву та Антоніоні, завдяки яким імідж кіно виріс. Ці митці протиставляли власну творчість комерціалізованому кіновиробництву [6, с. 195]. Українське поетичне кіно залишило по собі багато новаторських фільмів і спровокувало ідеологічну цензуру. Багато фільмів були заборонені в СРСР і побачили світ лише наприкінці 1980-х, як, наприклад, стрічка «Білий птах з чорною ознакою» або «Пропала грамота» [13].

У 1980-х в Україні, як зазначає О. Сидор-Гибелінда поетичне кіно поступово занепало. Індустрія загалом переживала не найкращі часи, але і не найгірші. «Кіно і далі паразитувало на уламках колишніх поетик, та часом спромагалося на маленькі-великі здобутки – щоразу у якості винятку», зазначає О. Сидор-Гибелінда [6, с. 309]. В Україні виробляли «російськомовні фільми всесоюзного вжитку», тому українська мова практично повністю була витіснена з кіно – навіть ті, що спочатку були зняті українською мовою. До проголошення незалежності України, вітчизняний кінематограф поступово

зник як масове явище, а «виробництво фільмів українською мовою на Ялтинській, Одеській та Київській кіностудіях припинилося, там переважно знімали російськомовні стрічки» [10].

У період розпаду Радянського Союзу та встановлення незалежності України, увага вітчизняних кінематографістів була прикута до рефлексії «трагічних наслідків антиукраїнської політики Імперії», зазначає І. Зубанова. Так, наприклад, про Голодомор 32-33 рр. вийшли фільми «33-й...спогади очевидців» Лактіонова-Стезенка, «Пієта» Машенка, «Ой, горе, це ж гості до мене» О. Ковалю. Про Другу світову, зокрема, про Українську повстанську армію та їхні зіткнення з радянськими силами вийшли стрічки «Проводжала мати сина» та «Спогад про УПА/Розрита могила» Л. Мужука. А про події Голокосту, О. Шлаєн та В. Георгієвнко зняли «Бабин Яр: правда про трагедію». На тему радянських репресій зняли картини «Табірний пил» Г. Давиденко та «Сталінський синдром» Р. Ширман [6, с. 317-318].

Загалом навіть після прийняття закону «Про кінематографію» ситуація на українському кіноринку були доволі скрутою. Проте, кінематографісти за будь-яких умов завжди реагували суспільно-важливі на події в країні. Так, після помаранчевої революції, вийшли фільми «Помаранчеве небо» О. Кірієнко та «Оранжлав» А. Бадоева. Так само кіномитці відреагували і на початок російсько-української війни у 2014 році – фільмом «Кіборги» А. Сеїтаблаєва.

У 2010-х роках відбувається поступове збільшення обсягів кіновиробництва в Україні. Завдяки розвитку технологій, зменшенню витрат, з'являється більшість можливостей для не тільки для вже досвідчених, а й для молодих режисерів. Глядацький же попит на українське кіно особливо збільшується після подій Революції Гідності. Разом з кіновиробництвом розвивається й українські кінофестивалі, зокрема «Молодість», Docudays UA, «Відкрита ніч», «86».

Важливою подією для функціонування українського кіно став ухвалений у березні 2017 року новий закон «Про державну підтримку кінематографії». В

ньому, зокрема, було зазначено, що від держави тепер надаватимуть фінансування «для виробництва документальних, просвітницьких, анімаційних фільмів, фільмів для дитячої аудиторії, фільмів художньої та культурної значущості та фільмів-дебютів, в обсязі до 100 відсотків включно загальної кошторисної вартості виробництва відповідного фільму [8].

Після початку повномасштабного вторгнення, кінематограф не залишився осторонь. Вийшло багато художніх фільмів та серіалів, таких як «Перші дні», в якості антології від різних режисерів, або «Я – Надія» від А. Кобзана. Велику нішу зайняли документальні стрічки про війну в Україні. Особливо визначною серед них можна вважати «20 днів у Маріуполі» М. Чернова, яка розповідає про перші дні битви за Маріуполь. Цей фільм приніс Україні й перший Оскар, у категорії «Найкращий документальний фільм» [1].

Отже, український кінематограф протягом усього свого існування стикався з великою кількістю проблем, які спочатку створювались комуністичним режимом, які обмежували можливості митців, а після розвалу СРСР найголовнішою перепоною стало питання фінансування. Однак, попри складнощі, кінематограф сучасної України продовжує розвиватися та шукати шляхи вирішення нагальних для нього питань. Кінематограф, у нашому контексті, це сфера формування суспільних думок та створення правильних сучасних наративів.

Звичайно, що вважати лише повнометражні фільми кінематографом – неправильно. Мультиплікацію, серіальну продукцію та короткі метри так само можна віднести до кінематографії. Це все частина однієї великої індустрії.

Як зазначає С. Холодинська, кінематограф та телебачення є «поліфонічними» видами мистецтва. Кіно багато чого поєднує у собі від інших видів мистецтв, тим самим створюючи широкий спектр охоплення. Це і література (фільми знімають за сценаріями), і живопис (попередні розкадровки сцен, постановка кадру, освітлення), і театр (гра акторів у кадрі) і музика (саундтрек, музичний або звуковий супровід). Окрім інших специфічних

технічних прийомів, «виняткове місце в мистецтві кіно посідає монтаж – поєднання кадрів у певній часовій послідовності, просторовому зв'язку і темпоритмовому співвідношенні» [14, с. 1–7].

Відповідно те саме можна говорити й про телебачення. Воно поєднує у собі інформаційну, розважальну та просвітницьку цілі. Залежно від спрямованості телеканалу, одна мета завжди буде переважати над іншими двома. У процесі розвитку телебачення, «робляться спроби поєднання в телебаченні різних видів і жанрів, “на перетині” яких виникають нові художні можливості». Особливість телебачення також полягає у можливості демонструвати багатосерійні фільми й циклові передачі. Завдяки ним воно «може мати безпосередній контакт із багатомільйонною аудиторією протягом тривалого часу». Як зазначає С. Холодинська, маючи велику аудиторію, телебачення створює ефект звернення не до всіх глядачів загалом, а до кожної людини особисто, окремо [14, с. 1–7].

Найпершим серіалом, який побачив світ, став американський серіал «Що трапилося з Мері?», який вийшов у 1912 році. Епізоди його тривали по 12 хвилин і виходили раз на місяць. Ідея полягала в тому, щоб кожен з епізодів виходив паралельно із оповіданням у журналі «The Ladies' World». Таким чином глядачів спонукали прочитати оповідання в журналі і навпаки [26].

Як зазначає С. Холодинська, кінематограф ще від самого початку намагався реалізувати ідею багатосерійних показів одного, чи серії, творів у кінотеатрах, але стикався із труднощами та глядацьким неприйняттям. «Інтерес глядачів до наступних серій картини різко знижувався. Тоді на допомогу кінематографу прийшло ТБ. Телебачення допомогло екранному мистецтву опанувати тимчасову тривалість і сприяло сприйняттю багатосерійних фільмів масовою аудиторією», пише авторка [14, с. 1–7].

Процес перегляду серіалу глибоко індивідуальний, пише О. Ванюшина, «у ньому задіяні звички та смаки, притаманні конкретній людині» [2, с. 108]. Місце та оточення, у якому людина дивиться телевізор, впливає на те, як вона буде сприймати побачене. Адже люди, які знаходяться поруч, можуть

підсилювати емоції та почуття від перегляду серіалу [2, с. 108]. Зазначимо, що неформальна обстановка, не така як у кінотеатрі (на нашу думку, більш серйозна та сакральна), підбурює людина активніше реагувати на побачене, висловлювати це вголос, що разом із тим підсилює і інших глядачів перед телевізором. У кінотеатрі ж такі реакції визивають, скоріше, неприємні емоції.

Як зазначає О. Ванюшина, серіал певною мірою орієнтований на створення соціальних образів та норм поведінки для суспільства, що дає змогу розглядати його «як навчальний посібник, що транслює правила життя, культурні установки» [2, с. 110]. Чим більш нереалістично виглядає місце подій у серіалі, тим вірогідніше, що аудиторія почне проєктувати на ці обставини реальні соціальні установки та правила. «Це положення належить до теорії побудови серіалу, тобто претендує на універсальність. Однак як приклади легше наводити американські серіали, адже вітчизняні дуже часто порушують ці правила», пише О. Ванюшина [2, с. 110].

Як і кінематограф, «життя» серіалу залежить від його рейтингів. У фільму все сприймається як одне ціле і один з аспектів стрічки може зруйнувати все сприйняття від неї. Серіали ж, маючи як мінімум кілька епізодів, створюють динаміку сприйняття глядачів та критиків – деякі епізоди вище оцінюються. Це дає змогу авторам та студіям краще розуміти власні помилки та прорахунки, краще розібратися в тому, що подобається їх глядачам. Адже великі проєкти, здебільшого, спираються на вподобання глядачів і орієнтуються саме на них, відтісняючи «авторське бачення» на другий план.

З розвитком телебачення розвивалася й серіальна індустрія. Поступово у це почали вкладати все більші і більші кошти, бо був попит глядачів. Станом на зараз, можна зазначити, що серіали частково перестали асоціюватися саме з телебаченням. З розвитком мережі Інтернет виникло явище «стрімінг» або ж «потокове мультимедіа». За допомогою нього користувачі можуть отримувати відео, музику від провайдера потокового мовлення через Інтернет, а потім відтворювати коли їм буде це потрібно [17]. Відповідно, такі стрімінгові

сервіси як Netflix, Prime Video, Apple TV+ та ін., можуть самі виготовляти продукцію та представляти її на своїх платформах.

Деякі зі стримінгових сервісів також мають власні подкаст-проекти, у які слугують підкріпленням до їхніх фільмів та серіалів. Наприклад, до продукції Max, яким володіє компанія з виробництва фільмів HBO, регулярно виходять подкасти присвячені серіалам. Так, існують подкасти до таких серіалів як «Спадкоємці» та «Останні з нас», є окремий подкаст «HBO Podcast Movie Club», на якому обговорюють новинки стримінгу разом із запрошеними гостями. Розглянемо як приклад, подкаст «HBO's The Last Of Us Podcast». Він побудований на серіалі «Останні з нас», який в свою чергу є екранізацією однойменної гри. Кожен випуск подкасту виходив одночасно із епізодом телешоу. Ведучі подкасту також утворювали цікавий склад. Трой Бейкер (зігравший головну роль у грі та коротку у серіалі), Ніл Дракман (автор гри «The Last Of Us») та Крейг Мезін (автор серіалу) обговорювали нові епізоди, створюючи подвійну рефлексію – з огляду на гру та на серіал, де кожен з творів таки відрізнявся у підходах. А в останньому випуску до ведучих додалася ще одна гостя – Ешлі Джонсон, яка теж була головною героїнею гри, ділилася своїми враженнями від серіальної адаптації гри та її героїні особливо. В такому вигляді, на нашу думку, серіали набагато більше дають можливостей для створення контенту на основі їх, адже вони і охоплюють більше контекстів та подій, і дають час на рефлексію. У цьому прикладі знов можна знайти переваги на користь серіального формату над форматом кіно.

Отже, серіали займаються окрему нішу в сучасному кінематографі. В певній мірі їх можна сприймати як конкурент фільмам, що створюються для театрального прокату, однак і як поміжне явище для фільмів, і навпаки. Нерідко телевізійні проекти переростають у повноцінні стрічки, а всесвіт фільмів розширюється за допомогою серіалів. Тож, саме на прикладі серіальної індустрії ми і можемо стверджувати, що кінематограф має тісний зв'язок із телебаченням, а тому і з іншими медіа також. Бо телебачення не існує у вакуумі від інших видів ЗМІ, так чи інакше, воно взаємодіє із ними,

тому можна стверджувати що і кінематограф як явище, перетинається з усіма видами ЗМІ.

1.2. Подкасти про кінематограф: українські реалії

Подкаст, згідно з Кембриджським словником, – це «радіопрограма/ записана програма, яка зберігається в цифровій формі, яку можна завантажити з Інтернету та відтворити на комп'ютері чи MP-плеєрі; трансляція, яка розміщена в Інтернеті для всіх бажаючих її послухати або подивитися» [16]. Як явище подкастинг зародився ще до того, як мережа Інтернет охопила весь світ. Прототипами подкастів були радіопрограми, які розміщувались на веб-сайтах різних ЗМІ та компаній. Так, наприклад, деякі музичні веб-сайти у середині 90-х сортували, обирали музичні композиції чи аудіозаписи розмов, оголошень та надавали послуги підписки на цю продукцію [23].

У 1993 році американський технолог Карл Маламуд запустив Internet Talk Radio, яке було першим прикладом радіо-токшоу у мережі Інтернет, де щотижня виходили інтерв'ю з експертами-технологами». В одному з епізодів телесеріалу «Комп'ютерні хроніки» він описав концепцію так званого «асинхронного радіо». В її основу Маламуд вклав можливість слухачів зупиняти, відтворювати знов та пропусками ті епізоди, які їм були нецікаві [27].

Подальший розвиток у напрямку створення подкастів склався через розробку та розповсюдження пристроїв для відтворення аудіоплеєрів. Наприкінці 2000 року, компанія i2Go, яка стала першим виробником MP3-плеєрів, запустила систему, де користувачам надавалась можливість обирати, автоматично завантажувати та зберігати випуски різного аудіоконтенту на комп'ютери та інші пристрої. Для наповнення своїх пристроїв контентом, i2Go створила службу мережових аудіоновин MyAudio2Go.com. Це і дозволяло користувачам завантажувати епізодичний аудіоконтент для прослуховування на різних платформах. Сервіс проіснував понад рік, але припинив існування разом із компанією i2Go [23].

У вересні 2003 року американський розробник Дейв Вінер розробив спеціальну RSS-стрічку, до яких додавав файли для веб-блогу Крістофера Лайдона, колишнього репортера New York Times та ведучий ток-шоу NPR. Той, в свою чергу, створив переносну студію звукозапису, за допомогою якої проводив інтерв'ю з блогерами, футурологами та політичними діячами. Записи цих інтерв'ю він також публікував MP3-файлами у своєму блозі в Гарварді. Коли Лайдон накопичив приблизно 25 аудіоматеріалів, Вінер зайнявся їх розповсюдженням та закликав інших розробників підтримувати нову форму такого аудіоконтенту [21].

Першим же подкастом офіційно вважається робота Дуга Кея, який публікував MP3-записи своїх інтерв'ю в проєкті «IT Conversations». Він створив RSS-канал із аудіофайлами, таким чином створивши перший справжній подкаст. Блог Лайдона з інтерв'ю згодом став «радіо з відкритим кодом», яке супроводжується подкастом під назвою «Open Source». Станом на зараз – це найстаріший досі існуючий подкаст [20].

Сам термін подкаст виник у 2004 році, коли журналіст Бен Хаммерслі, пишучи для The Guardian, вирішив охрестити нову технологію терміном «подкастинг» [20]. Пізніше, ведучий Денні Грегуар використав термін «подкастинг» у своєму проєкті, але в значенні автоматичного завантаження та синхронізації аудіоконтенту. Грегуар також зареєстрував кілька доменів із цим терміном, як то «podcast.net». Перше використання терміну «подкастинг» у значенні «аудіопрограми, яку можна завантажувати та відтворювати», згадав Дейв Слашер у своєму подкасті «Evil Genius Chronicles». В цьому ж епізоді він розмірковував над монетизацією власного контенту, розглядав, зокрема, варіант спонсорства або добровільні пожертви слухачів. Ця тема і наразі є актуальною для багатьох подкастерів [25].

За 20-річну історію існування подкастингу, ця сфера всебічно розвинулась – використання технологій, якість запису, розвиток площадок тощо. Згідно з дослідженням компанії Westwood One's Podcast Download, станом на квітень 2023 року, найпопулярнішою платформою по

прослуховуванню подкастів є YouTube – щотижневе залучення слухачів тут складає 29% від загальної кількості всіх користувачів всіх платформ. Друге місце за кількістю слухачів посідає Spotify – 17%, третє займає Apple Podcasts – щотижнево програми на цій платформі слухають 16% всієї аудиторії [19].

Перевага YouTube у порівнянні з іншими платформами, зокрема, у можливості підкріпити випуски подкастів ще й відеоматеріалом. Це стає важливим пунктом для багатьох глядачів та слухачів. Згідно з опитування Westwood One's Podcast Download, 36% слухачів активно дивляться відеоряд, який супроводжує подкаст. 25% слухачів вмикають відео на фон, а 39% надають перевагу подкастам лише в аудіоформаті [19]. В якості залучення аудиторії, YouTube випереджає своїх конкурентів, адже ті не можуть запропонувати слухачам відеоряд до аудіозапису. У компанії Google існувала власна платформа для поширення подкастів – Google Podcasts, проте у квітні 2024 її вирішили ліквідувати. Можна припустити, що тепер уся увага буде приділятися саме поширенню подкастів саме на платформі YouTube, яка має значні переваги над виключно аудіоплатформами.

У дослідженні Westwood One's Podcast Download також зазначаються найбільш популярні жанри подкастів для кожної з трьох найпопулярніших платформ (дані з квітня 2022 р. по березень 2023 р.). На YouTube найбільш популярними жанрами є комедія (41%), новини (22%) та суспільство й культура (19%). Для платформи Spotify найбільш характерними є комедійні (46%) та суспільні й культурні (25%) подкасти, а третє місце по популярності займають подкасти у жанрі тру крайм – ними зацікавлені 21% слухачів. На платформі Apple Podcasts найбільшим попитом користуються подкасти про комедію (35%), суспільство й культуру (31%) та новинного характеру (25%) [19].

Окремими пунктами у дослідженні виділяють подкасти про кіно та телебачення, які за рейтингом займають набагато нижчі позиції. На YouTube це 6% слухачів, на Spotify – 8%, на Apple Podcasts – 10% [19]. Однак,

значимо, що жанр культура також може включати в себе подкасти на тему кіно та телебачення, тому не виключення, що частина таких подкастів є також подкастами про кінематограф як про частину культури.

Наразі в США та світі розвинувся повноцінний ринок подкастингу, це стає прибутковою справою. Одним з найпопулярніших та найуспішніших подкастів про кіно є «Scriptnotes». Його ведучі – Джон Огаст та Крейг Мезін. Обидва вони – сценаристи, а головна тема подкасту стосується процесу створення сценаріїв для фільмів та серіалів. Випуски виходять щовівторка з 30 серпня 2011 року і на момент 14 квітня 2024 року подкаст нараховує 643 епізоди. У подкасті ведучі не тільки спілкуються з іншими творцями кіно, а й розбирають на конкретних прикладах помилки фільмів та як їх можна було б уникнути [24].

В Україні ж, ринок подкастингу тільки нарощує оберти. Проте подкасти як явище вже користуються попитом у слухачів. «Інтерес до подкастингу як захоплення широкого кола слухачів і авторів виник у 2019 році. Аудиторія слухачів формується, і про ринок подкастів всерйоз можна буде говорити лише за два-три роки», – прогнозував у 2020 році автор бізнес-подкасту та засновник спільноти PodcastsNOWua.com Максим Шевчук. На його думку, ринку подкастів у класичному розумінні в Україні поки що немає [3].

Одним із найбільших майданчиків для випуску подкастів в Україні є сервіс Megogo, який у 2019 році окремо запустив підрозділ Audio. Він регулярно поповнюється новими проектами, не тільки подкастами, а й аудіокнигами. Окрім аудіопродукту, сервіс Megogo також запустив премію «СЛУШНО», яка щорічно нагороджує подкасти різних жанрів у двох категоріях – «Відзнака Megogo» (обирається сервісом) та «Вибір слухачів» (голосування від користувачів сервісу). У жанрі «Про культуру й мистецтво» можуть нагороджуватися подкасти, присвячені кіно. Так, на «СЛУШНО» 2023 року, в голосуванні брали участь подкасти «Татова касета», «Подкаст ім. Джей Джона Джеймсона», «А книга краще» від студії подкастів «Стоп! Знято!», «MovieHub», «Щотижневик Vertigo» від однойменного медіа Vertigo, «Баланс

білого» від DTF Magazine та Docudays UA [11]. За результатами голосування, ці подкасти не перемогли, проте їхня кількість (6 з 31) та те, що кожному з них присвятили свій голос сухачі, свідчить про попит українців на кіноподкасти.

Розглянемо деякі з подкастів, присвячених кіно. «Баланс білого» – це подкаст присвячений українському документальному кінематографу. Вийшов він у 2023 році, до 20-річчя фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA, а кожен з 10 випусків був присвячений окремому режисеру/режисерці, або декільком одразу, чиї роботи були представлені в рамках фестивалю. У епізодах розглядається життєвий шлях авторів, як то у 2 епізоді, де гостя Аліса Коваленко розповідала про власний фільм «Ми не згаснемо» та як головним героям, підліткам з Луганщини, вдалося здійснити мрію та поїхати у Гімалаї. Не обійшла подкаст і тема повномасштабної війни, тому в 5 епізоді оператор Андрій Котляр розповідає про участь у об'єднанні «Вавилон'13» та документування російських злочинів, а у 4 епізоді Аліна Голова та Семен Мозговий розмірковують про конкуренцію між ігровим кіно про війну та воєнною документалістикою. Випуски проходять у форматі інтерв'ю та обговорень, веде подкаст Юрій Самусенко. Всі теми, що обговорюються у подкасті, стосуються документальному кіно, проте кожен з випусків відкриває інший кут зору на це явище: цікавість фестивалів та як на них залучити глядачів (10 епізод), шлях у документалістиці на прикладі конкретних авторів (7 епізод), історія самого фестивалю Docudays UA тощо (1 епізод). Звичайно, всі випуски подкасту багатосарові, мають багато тем та підтем, проте ми зазначили провідні, або такі, яким найбільше приділялося уваги у епізодах.

Розглянемо інший подкаст та інший погляд на кінематограф – із точки зору музичного супроводу. Кожен фільм має власний саундтрек, написаний спеціально для нього окремим або декількома авторами. Існують й інші випадки – саундтрек до фільму складається з різних композицій різних виконавців та музикантів, які складають переважну більшість музичного супроводу картини. В багатьох проектах у обох підходах зберігається баланс: є

як і спеціальний супровід, так і створений не для фільму. Подкаст «Чути кіно» від студії подкастів «Стоп! Знято!» зосереджується саме на тих музичних творах, які були написані спеціально для фільмів, а точніше – на музикантах, які їх створили. Ведучі Паша Коваленко та Анастасія Шупранова розмовляють про підходи різних авторів до написання музики, як наприклад, у 6 епізоді про Людвіга Йоранссона, який для фільму «Оппенгеймер» не використовував ударні інструменти, але ритм музиці задавали звуки самого фільму, тим самим доповнюючи одне одного. А у найпершому епізоді, присвяченому Гансу Циммеру, ведучі обговорювали те, як композитор без академічної освіти співпрацює зі своєю командою та вдало «диригує» їхніми вміннями на основі власних ідей. Зараз подкаст налічує 12 випусків про 12 різних композиторів, у яких розглядають три їхні найпоказовіші саундтреки, час від часу вмикаючи їх для слухачів, щоб ті зналися на контексті розповіді.

Ще один подкаст, який можна навести як приклад, – «Одного разу в подкасті» від Gogol Media. Ведучі подкасту – головна редакторка телеграм-каналу медіа Ліза Алексіюк та кінокритик Ігор Кромф, до яких час від часу доєднуються гості. Як зазначено на Instagram-сторінці Gogol Media, це подкаст про «кіношколи, культових режисерів, студії та продюсерів, стримінги» [22]. Теми подкастів дійсно охоплюють майже весь можливий спектр: про кінематограф різних країн – скандинавське, азійське, нове українське, американське кіно; про кінофестивалі – Венеційський, Канський фестивалі та Берлінале; кінопремії – Оскар, «Золотий Глобус», «Санденс». Подкаст поки налічує 14 епізодів, вони виходять із певною регулярністю, один-два рази на місяць.

У випадку із серіалами кожен випуск можна присвячувати окремому епізоду. Як приклад, можна привести подкаст «Радіо Палантир» від медіа Vertigo, який спочатку зосереджувався на трилогії «Володаря перстнів», якому присвятили 3 випуски тривалістю до 2,5 годин кожен. Після ще кількох випусків про інші фільми з всесвіту, кожен наступний був присвячений новому епізоду серіалу «Персні влади», який того часу виходив на

стримінговому сервісі Prime Video. Тривалість цих випусків становила вже трохи більш ніж година, що робило їх і легшими для сприйняття, і більш цікавими, адже з кожним новим епізодом виходив і новий випуск, зберігалася достатня рефлексія як на серіал, так і на інформацію, озвучену ведучими у подкасті.

Отже, можемо зазначити, що ринок подкастингу в Україні все ще продовжує розвиватися. Подкасти про кінематограф займають окрему нішу, можливо, не настільки велику, проте вони користуються попитом слухачів. Кінематограф – багатоаспектне явище, тому автори чимраз знаходять інший підхід та погляд для того, аби розповісти слухачам його з іншого кута.

РОЗДІЛ 2

СУПРОВІДНА ЗАПИСКА ДО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

2.1. Опис та обґрунтування творчого проєкту

Творчим проєктом до нашої кваліфікаційної роботи слугує подкаст «За лаштунками генія», присвячений творчості та життю режисера Сергія Параджанова. Ідея подкасту полягає у тому, щоб зосередитись на трьох найвизначніших фільмах режисера та надати біографічне підґрунтя цим роботам, аби розкрити їх крізь призму того часу та контексту, у якому створювалася та чи інша робота. Подкаст налічує три випуски, які тривають від 12 до 16 хвилин.

Кожен із них присвячений конкретному фільму. Всі випуски йдуть у хронологічному порядку, послідовно та паралельно із творчим шляхом та життям Сергія Параджанова. Перший випуск присвячено початку шляху режисера та його найпершій визначній роботі – стрічці «Тіні забутих предків», яка знята за мотивами однойменної повісті Михайла Коцюбинського. Фільм вийшов на екрани у 1965 році і був присвячений 100-річчю з дня народження письменника. Важливим є те, що до цього Параджанов не створював визначних робіт, тому ця стала справжнім проривом. Проте варто зазначити, що це не цілком лише його заслуга – над фільмом працювало багато талановитих митців, в тому числі оператор Юрій Ілленко та композитор Мирослав Скорик. Також фільм знімався на натурі, у справжньому гуцульському селі Жаб'є, а місцеві мешканці брали у зйомках участь, що створювало додатковий колорит. Прем'єра теж відзначилась в українській історії – тоді дисиденти висловилися проти радянських репресій, за що пізніше були репресовані.

Другий випуск подкасту присвячено фільму «Саят-Нова» або «Колір граната». Його Параджанов знімав вже у Вірменії, а фільм розповідає про вірменського народного поета Саят-Нові. Це кіно вийшло дуже образним, можливо, не до кінця зрозумілим, так як воно складається здебільшого з

образів, а не з розповідей чи діалогів. Режисер показав весь шлях поета – від дитинства та знаходження при царському дворі до аскетизму в монастирі та смерті. Після презентації фільму директорам студії, ті не зрозуміли картину та не стали випускати її. Вже за кілька років до неї вирішили повернутися та все таки доробити, проте це вже робив не Параджанов. За кілька тижнів після початку театрального прокату заарештували та відправили за ґрати, де він провів три з половиною роки.

Третій випуск присвячено останньому повнометражному фільму режисера – екранізації казки «Ашик-Керіб» письменника Михайла Лермонтова. Її він робив у співавторстві із актором Додо Абашидзе, проте це була формальність, так як після звільнення з тюрми він був у «немилості» у керівництва СРСР. Сам фільм розповідає про мандрівного музиканта (ашуга) Ашика, який закоханий у доньку знатного багатія. Аби добитися кохання, він відправляється у мандри, щоб заробити грошей та здобути славу. Цей фільм, як і попередній, демонструє неймовірну вигадливість Параджанова, який у цьому фільмі виступав також художником по костюмах. Третій випуск також зачіпає тему реабілітації режисера, яку офіційно визнали на початку 2024 року.

Протягом усіх трьох випусків гостем та експертом виступає кінокритик та кіноісторик Сергій Тримбач, людина яка присвятила творчості Параджанова чимало робіт та особисто був із ним знайомий. Сергій Тримбач надає вичерпні коментарі стосовно наповнення фільмів, їхнього створення, біографічного підґрунтя та історичного контексту.

2.2. Опис цільової аудиторії та особливостей просування продукту

Створений нами цикл епізодів подкасту від початку був розрахований на неоднорідну за віком аудиторію. На нашу думку, кінематографом цікавляться люди будь-якого віку, незалежно від віку, статі чи соціального статусу. Тому насамперед наш проєкт був спрямований на людей, яким цікавий кінематограф, в тому числі й український. Параджанова не можна вважати лише українським режисерів, проте слід зважати на культовість та значущість

для України фільму «Тіні забутих предків». Основною платформою для розповсюдження подкасту слугувала платформа Spotify. За допомогою статистики, яка надається допоміжною платформою Spotify for Podcasters, можемо простежити відсоткове співвідношення між слухачами чоловіками та жінками. Так, чоловічий відсоток аудиторії на першому випуску подкасту склав 78,6%, жіночий – 21,4%. Основною аудиторією стали люди віком від 18 до 22 років – вони склали 92,9%, решта – люди віком від 17 та нижче, відсоток цієї аудиторії складає 7,1% (див. рис. 2.2).

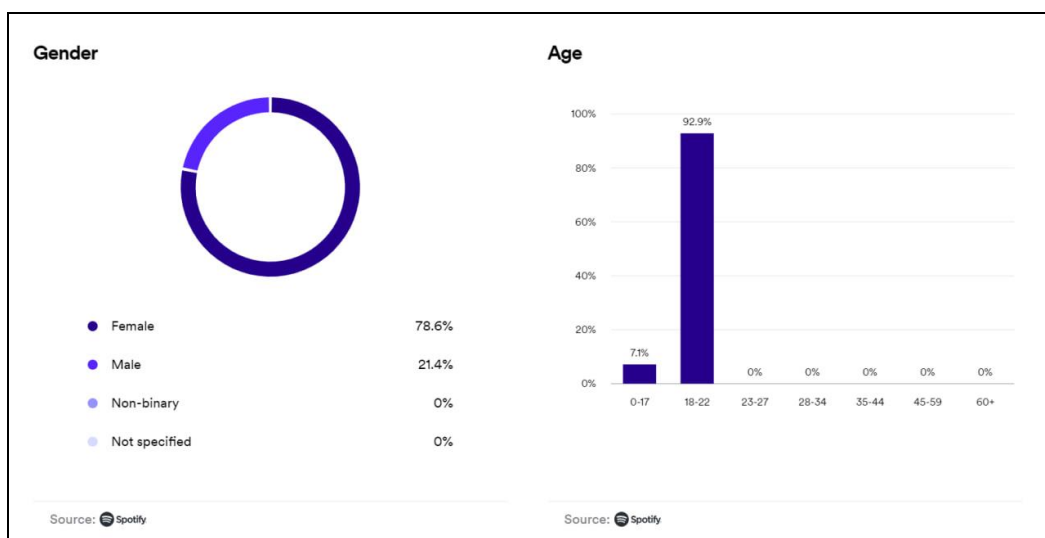

Рисунок 2.2.1 – Статистика першого епізоду за гендерним та віковим розподілом

2.3. Формально-змістові характеристики проєкту

Подкаст «За лаштунками генія» – це сторітелінг, у якому розповідь розвивається поступово від народження Сергія Параджанова і до його смерті. Ця історія розподілена на три випуски, кожен із них присвячений одному з фільмів, що були зазначені вище. До кожного фільму існує історична підводка про режисера, щоб ввести слухачів у контекст подій, потім мова йде безпосередньо про сам фільм, який розглядається у випуску. В кінці випуску ми підсумовуємо сказане та анонсуємо наступний випуск та чому конкретно

він буде присвячений. Протягом усієї розповіді, ми додали коментарі Сергія Тримбача, щоб краще занурити слухачів у розповідь.

Подкаст «За лаштунками генія» змістовно складається з двох частин – біографічно-історичної та з частини, де ми безпосередньо розглядаємо роботу режисера Сергія Параджанова. Для розкриття біографії та історичного контексту було використано кілька джерел, які вже розглядали постать режисера. Зокрема, ми звернулися до YouTube-проєкту «Реальна історія», де журналіст Акім Галімов розповідає про важливі етапи української історії. Ми використали саме випуск «Як нищили Параджанова за “Тіні забутих предків”?», де журналіст розібрав поетапне створення стрічки, передумови та наслідки для самого Параджанова. Також частину інформації було взято з випуску YouTube-каналу «Загін Кіноманів», присвяченому стрічці. Багато інформації, яка увійшла в проєкт була отримана безпосередньо під час розмови з кіноісториком та кінокритиком Сергієм Тримбачем. Він надав вичерпні коментарі з приводу фільмів «Тіні забутих предків», «Колір граната» та «Ашик-Керіб».

У нашому проєкті нам важливо було показати як саме та в яких умовах створювалися ці фільми та як це вплинуло на подальшу долю режисера. Так, наприклад, після «Тіней забутих предків» Параджанов хотів продовжувати працювати в Києві, так як він дуже любив Україну. Проте його намагалися «здибатись» і після зйомок «Коліра граната» посадили за ґрати. А після виходу на свободу йому приходилося знаходити нові шляхи для того, щоб повернутися до праці, як то, взяти в співавтори актора Додо Абашидзе, який був співавтором лише формально. Всі визначні фільми Параджанова створювались у постсталінський період, проте цензура, критика та контроль над виробництвом картин не припинявся до кінця існування Радянського Союзу. Це була додаткова перепона, яку не можна виключати з історичного контексту, коли мова йде про творчість митця.

2.4. Особливості оформлення проєкту

Проєкт створювався в аудіоформаті, без підкріплення відеорядом, тому для нас постала задача занурити людину в кінематографічний контекст. Для цього ми вирішили використати декілька аудіозаписів працюючого кінопроєктора для вступу, закінчення та для перебивок між спічами ведучого та коментарями гостя.

Для більшого занурення в контекст і створення відповідної атмосфери ми також вирішили використати як підложку під спічі оригінальну музику, яка була написана для фільму. Це допомагає слухачам, які не бачать перед собою картинку фільму, відчутти частину з того, про що йде мова. Ця музика не лунає постійно, лише з'являється на фоні час від часу, бо часте її використання розмиває ефект від її використання. Музика також місцями стає гучнішою або навпаки тихішою, коли цього потребує контекст розповіді.

Для вступних, біографічних та завершальних частин випусків подкасти ми вирішили використати підложку, яка б не стосувалася фільму. Це було зроблено ще й тому, що музика у фільмах Сергія Параджанова дуже специфічна й самотня та могли забирати собі частину уваги від прослуховування. Тому, ми використали безкоштовну музику, яка розміщується у бібліотеці Творчої студії YouTube.

2.5. Технічні і програмні засоби

Для створення проєкту використовувалось кілька програм для полегшення процесу роботи. Насамперед, це програма для монтажу аудіофайлів Adobe Audition. Це головна програма для монтажу, в якій ми створювали випуски подкасту. Аудіофайли, що ми завантажували в програму, зазнавали змін, зокрема, регуляція гучності файлів, їхня тривалість, вирізка непотрібних елементів. Ми, зокрема, подовжували звук проєктора за рахунок частин цього самого звуку, адже він був одноманітним та додавання таких самих елементів не спричиняло зміни звуку. Також для підложки ми використали аудіодоріжку з фільму, тому певні частини вирізали та також

використовували на монтажі випусків. Окрім запису голосу ведучого, змін зазнавали тут звуки підложки, перебивок, коментарів експерта. Завантаживши усі потрібні файли у мультитрек сесію, вони виставлялися у правильному порядку та знову редагувались за потреби.

Для створення обкладинок подкасту ми використовували програму для дизайну Canva. Були створені три обкладинки для випусків та головна обкладинка подкасту. Головна обкладинка складається з фотографії Сергія Параджанова на чорному тлі. Для створення цієї фотографії також використовувалася мобільна програма для редагування фотографій Photoroom, у якій ми прибрали тло та вирізали силует режисера. Потім, ми перенесли це нове фото у Canva, де додали текст (назву проєкту «За лаштунками генія») та ім'я режисера. Текст розмістили за принципом симетрії, в кутах навпроти одне одного.

Обкладинки випусків складаються з фото та підпису. Фото ми обирали на основі фільму, використовуючи кадр з нього, та розміщували його лівіше та вище за підпис. Натомість підпис розміщували правіше знизу, теж певним чином урівноважуючи зображення. Тло у всіх обкладинок чорне, колір написів – жовтий.

2.6. Зв'язок із творчим доробком (портфоліо)

Портфоліо складається з 72 матеріалів, серед яких 19 заміток, 30 репортажних матеріалів, 12 інтерв'ю (в тому числі, радіоформату) та 2 аналітичні матеріали. Ці матеріали були опубліковані у таких медіа, як «Inform.zp.ua», «IPnews», «ZPRZ.City», на YouTube-каналі та у соцмережах віжн-радіо «На дотик».

Портфоліо поповнювалося протягом чотирьох років навчання та під час проходження практики у різних медіа. Окрім практик, переважна більшість матеріалів була створена під час роботи у ЗМІ «ZPRZ.City». Це матеріали різного жанру та об'єму. Окрім рерайт-новин, одною з головних задач було створення ексклюзивних матеріалів за вказівкою редактора. Це інтерв'ю та

репортажні матеріали, переважно, події, пов'язані із заходами, що проводилися у місті Запоріжжя.

У творчому доробку є три матеріали, дотичні до теми роботи. Це репортаж про показ фільму «Вусатий фанк» у Музеї феноменальної сили за 2022 рік, репортаж про показ фільму «Я і Фелікс» у кінотеатрі Байда та репортаж про показ фільму «Вторгнення. Операція “Дунай”» за 2024 рік. Решту матеріалів складають переважно репортажні матеріали та інтерв'ю (Додатку А).

ВИСНОВКИ

У цій роботі було досліджено розвиток українського кінематографу ще з часів його зародження наприкінці XIX століття. Саме через історію кіно ми окреслили тенденції, які диктували час, обставини та політичне становище країни. Зазначимо, що в нашій історії саме історичні події диктували теми та форми втілення фільмів. За часів Радянського Союзу митцям приходилось вигадувати нові підходи та підлаштовуватись під тогочасну ідеологію. Після розпаду СРСР митці зверталися до тем, які не могли висвітлювати за колишніх часів. А кінематограф вже незалежної України, зокрема, зараз, багато уваги приділяє російсько-українській війні. Індустрія все ще продовжує розвиватись.

Також ми зосередились на зв'язку кінематографу та медіа, зокрема, на телесеріальній індустрії. Це унікальна, порівняно з фільмами, можливість для кіномитців розповісти історію тривалішу, об'ємнішу, змістовнішу. До того ж, сприйняття серіалів у аудиторії геть інше, воно відрізняється більшою здатністю до рефлексії та можливості більш комплексно сприймати історії.

Подкастингу як явище у світі зародився наприкінці 90-х – початку 2000-х років. Кінематограф як одна з галузей культури, зайняв на ринку подкастів свою нішу. На конкретних прикладах ми розібрали, якими різними та різноплановими можуть бути подкасти про кінематограф. Розглянули ми два закордонних та п'ять вітчизняних подкастів, які знаходили на кінематограф свій, унікальний погляд. Це сценарна майстерність, рефлексія по творах-адаптаціям на основі літератури/ігр тощо, інтерв'ю з кіномитцями, документалістика, звуковий супровід та композиторська діяльність, власні спостереження на основі переглянутого, розповіді, що занурюють в контекст фільмів та часу, в яких вони створювалися.

Творчий проєкт, подкаст «За лаштунками генія», присвячено життю та творчості видатного режисера Сергія Параджанова. Подкаст складається з трьох випусків, кожен з яких детально аналізує одну з його ключових робіт, надаючи біографічний контекст. Подкаст, який може виступати також

додатковим проєктом до фільму чи серіалу, в цьому випадку виступає самобутнім твором, здатним донести слухачам певну інформацію. Цей подкаст, як і інші, наведені у цій роботі, може запропонувати свій погляд на кінематограф – з точки зору життя режисера та реалій того часу.

У подкасті мова йде про три фільми Сергія Параджанова: «Тіні забутих предків», «Колір граната» та «Ашик-Керіб». Звуковий образ випусків створювався за допомогою кінематографічних шумів, як то звук працюючого кінопроектора, та звукової дорожки фільму – діалогів, музики, шумів у самих стрічка. Запрошеним гостем та експертом у подкасті виступав кінокритик та кіноісторик Сергій Тримбач, який брав участь у створенні багатьох робіт про творчість Сергія Параджанова.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бровко Л. Оскарносна стрічка «20 днів у Маріуполі» з'явиться на Netflix. *Бабель*. URL: <http://surl.li/uifls> (дата звернення: 07.05.2024).
2. Ванюшина О. Серіал як феномен масової культури. *Вісник КНТЕУ*, 2009, №3. 101–112 с.
3. Дубенська О. Послухай мене. Як розвивається ринок подкастів в Україні та світ. *Adsider*. 25.09.2020. URL: <http://surl.li/ipbmk> (дата звернення 10.05.2024).
4. Енциклопедія сучасної України. Інститут енциклопедичних досліджень. URL: <http://esu.com.ua/> (дата звернення 10.05.2024).
5. Миславський Н. В. Історія українського кіно 1896-1930: факти і документи. Харків : вид-во «Дім Реклами», 2018. 680 с.
6. Нариси з історії кіномистецтва України / ред.-упоряд. І. Зубавіна ; голова ред. кол. В. Сидоренко. Київ : Інтертехнологія, 2006. 864 с.
7. Одеська кіностудія. Тимченко Йосип Андрійович, *Одеська кіностудія*. URL: <http://surl.li/ttoel> (дата звернення: 05.05.2024).
8. Про державну підтримку кінематографії в Україні: Закон України від 31.03.2023 № 2849-IX. URL: <http://surl.li/ttono> (дата звернення 08.05.2024)
9. Реальна історія. Як нищили Параджанова за «Тіні забутих предків»? «Реальна історія» з Акімом Галімовим. 21.07.2023. URL: <http://surl.li/jihxv> (дата звернення 06.05.2024).
10. Світлана Тулевська. Понад століття українського кіно. *Буковинський державний медичний університет*. 10.09.2022. URL: <http://surl.li/ntdbg> (дата звернення 07.05.2024).
11. Слушно 2023. *Megogo*. 02.10.2023. URL: <http://surl.li/nxhrz> (дата звернення 11.05.2024).
12. Стрижова О. Як звучить Донбас : «Симфонія», якою захоплювався Чарлі Чаплін. *Радіо Свобода*. 02.04.2018. URL: <http://surl.li/ttoja> (дата звернення: 06.05.2024).

13. Українське поетичне кіно. Takflix. URL: <http://surl.li/ttojw> (дата звернення 07.05.2024).

14. Холодинська М.С. Кінематограф і телебачення – «поліфонічні» види мистецтва (естетико-художні особливості). *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія: філософія, культурологія, соціологія. 2012. № 4. 96-102 с.

15. Чудна О. Брати Люм'єр – творці кінематографа. Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка. URL: <http://surl.li/uifdp> (дата звернення: 05.05.2024).

16. Cambridge dictionary. Podcast. URL: <http://surl.li/ttova> (дата звернення 09.05.2024).

17. Cambridge dictionary. Streaming service. URL: <http://surl.li/uifez> (дата звернення 08.05.2024).

18. Carnevale M. L., Keller J. J. Cable company is set to plug into Internet. *The Wall Street Journal*. 24.08.1993. URL: <http://surl.li/uifnm> (дата звернення 08.05.2024).

19. Cumulus Media / Westwood One / Signal Hill Insights. Podcast Download – Spring 2023 Report, 2023. 97 с.

20. Cunsolo M. Podcasting History: The Numbers Don't Lie. Podcast.co. 21.01.2019. URL: <http://surl.li/uifya> (last accessed 08.05.2024).

21. Doyle B. Chris Lydon - The First Podcast. *DTVgroup.com*. URL: <http://surl.li/uifvk> (last accessed: 08.05.2024).

22. Instagram. Gogol Media. URL: <http://surl.li/ttoyg> (last accessed: 10.05.2024).

23. Menta R. Test Drive of The i2Go eGo with IBM MicroDrive. *MP3newswire.net*. URL: <http://surl.li/uiftg> (last accessed: 08.05.2024).

24. Scriptnotes. *John August*. URL: <http://surl.li/uigax> (last accessed: 08.05.2024).

25. Slusher D. Audioblog for Sept 18, 2004. URL: <http://surl.li/uigai> (last accessed: 08.05.2024).

26. Stedman, R. W. The serials; suspense and drama by installment. *Norman, University of Oklahoma Press*, 1971, 534 c.

27. The Internet. The Computer Chronicles. URL: <http://surl.li/uifrv> (last accessed: 08.05.2024).

ДОДАТОК А

СПИСОК МАТЕРІАЛІВ ПОРТФОЛІО

Інтернет-матеріали:

1. Замітка. В Запоріжжі батьки намагались продати дитину. URL: <http://iz.com.ua/zaporoje/u-zaporizhzh-batki-namagalisy-a-prodati-ditinu>
2. Замітка. Школи Мелітополя перевели на дистанційне навчання. URL: https://www.inform.zp.ua/2021/10/12/128463_shkoly-melitopolya-pereveli-na-distantsionnoe-obuchenie/
3. Замітка. Прем'єра іспанського спектакля пройшла в Запорізькій філармонії. URL: https://www.inform.zp.ua/2021/10/12/128469_premiera-ispanskogo-spektaklya-sostoyalas-v-zaporozhskoj-oblastnoj-filarmonii/
4. Замітка. Веб-камери в Бердянську встановили для туристів. URL: https://www.inform.zp.ua/2021/10/12/128473_veb-kamery-v-berdyanske-ustanovili-dlya-turistov/
5. Замітка. Українські фільми, які варто подивитися. URL: <http://universe.zp.ua/?p=28173>
6. Замітка. Митці, яких у нас вкрав росія. URL: <http://universe.zp.ua/?p=28198>
7. Аналітика. Екоцид в Україні: як росія вбиває українське довкілля війною. URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/sobytiya-i-fakty/Ekocid-v-Ukraini-yak-rosiya-vbivaie-ukrai/>
8. Замітка. Макс Корж випустив трек про війну в Україні: хайп чи дійсна підтримка? URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/lifestyle/maks-korzh-vipustiv-trek-pro-viynu-v-ukr/>
9. Репортаж. Діти волонтерського центру «Паляниця» долучились до всеукраїнської акції (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-zaporozhya/sobytiya-i-fakty/diti-volonterskogo-centru-palyanic/>
10. Репортаж. У волонтерському центрі «Паляниця» створюють арт-об'єкт гігантського бронезилету (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-zaporozhya/sobytiya-i-fakty/U-volonterskomu-centri-Palyanicya-s/>
11. Замітка. Обмеження пересування країною для військовозобов'язаних: кого стосується та чи є законне підґрунтя (Фото, документ). URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/sobytiya-i-fakty/Obmezheniya-peresuvannya-krainoyu-dlya-vi/>
12. Замітка. Запорізькі кав'ярні зібрали кошти для волонтерів (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-zaporozhya/sobytiya-i-fakty/Zaporizki-kavyarni-zibrali-koshti-dl/>
13. Замітка. Благодійність під час війни: як донатити з розумом та не стати жертвою шахраїв. URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/sobytiya-i-fakty/Blagodiynist-pid-chas-viyni-yak-donati/>
14. Репортаж. «Якщо це врятує хоча б одне життя – значить ми тут не просто так»: чому маскувальні сітки так важливі під час війни. URL: <https://ipne.ws/novosti-zaporozhya/sobytiya-i-fakty/YAkshho-ce-vryatuie-khoch-a-b-odne-zhittya-zna/>
15. Замітка. «Хороші руські»: хто це такі та чому їх треба уникати (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/sobytiya-i-fakty/KHoroshi-ruski-khto-ce-taki-ta-chomu-ikh/>
16. Репортаж. У запорізькій бібліотеці пройшов захід «Музика у музеї» (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-zaporozhya/culture/U-zaporizkiy-biblioteci-proyshov-zakh/>
17. Замітка. Усунули Баканова та Венедіктову: мотиви звільнення та хто їх замінить (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/politika/Usunuli-Bakanova-ta-Venediktovu-moti/>
18. Інтерв'ю. «Я побачив в очах людей, що їм цього не вистачало»: керівник музеїв Запоріжжя про роботу закладів під час війни (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-zaporozhya/sobytiya-i-fakty/YA-pobachiv-v-ochakh-lyudey-shho-im-cogo-ne-v/>

19. Інтерв'ю. «Моє творче кредо – щоб мій талант працював для мого народу»: співак Анатолій Сердюк про війну та творчу діяльність. URL: <https://ipne.ws/novosti-zaporozhya/culture/Moie-tvorche-kredo-shhob-miy-talant-pra/>
20. Репортаж. У Запоріжжі пройшов тренінг з корекції ПТСР (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/sobytiya-i-fakty/U-Zaporizhzhzhi-proyshov-trening-z-korekci/>
21. Репортаж. У запорізьких музеях провели екскурсії присвячену Дню державності (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/culture/U-zaporizkikh-muzeyakh-proveli-ekskurs/>
22. Замітка. Колаборантку Наталію Романіченко об'явили у міжнародний розшук. URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/kriminal-i-proisshestviya/Kolaborantku-Nataliyu-Romanichenko-ob/>
23. Замітка. Загострення конфлікту в Нагірному Карабасі: головні події та передумови (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-mira/kriminal-i-proisshestviya/Zagostrennya-konfliktu-v-Nagirnomu-Ka/>
24. Репортаж. В Запоріжжі пройшов мітинг на підтримку «азовців» (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/sobytiya-i-fakty/V-Zaporizhzhzhi-proyshov-miting-na-pidtrim/>
25. Стаття. Кримські татари, караїми, кримчаки: розповідаємо про корінні народи України (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/culture/Krimski-tatari-karaimi-krimchaki-roz/>
26. Стаття. Волонteryя та захищають: як молодь України наближає нашу перемогу. URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/sobytiya-i-fakty/Volonteriyat-ta-zakhishhayut-yak-molod>
27. Стаття. Заборона віз для росіян: як це вплине на хід війни та чому це важливо. URL: <https://ipne.ws/novosti-mira/politika/Zaborona-viz-dlya-rosiyan-yak-ce-vpliv-na/>
28. Репортаж. У Запоріжжі відкрилась нова антивоєнна виставка (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/culture/U-Zaporizhzhzhi-vidkrilas-nova-antivoien/>
29. Стаття. День пам'яті жертв сталінізму та нацизму: чому це важливо пам'ятати. URL: <https://ipne.ws/novosti-mira/sobytiya-i-fakty/Den-pamyati-zhertv-stalinizmu-ta-naci/>
30. Репортаж. В Запоріжжі пройшла виставка про історію перейменування вулиць (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/culture/V-Zaporizhzhzhi-proyshla-vistavka-pro-isto/>
31. Репортаж. В Запоріжжі презентували кінострічку про золоту добу української музики. URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/culture/V-Zaporizhzhzhi-prezentuvali-kinostrichk/>
32. Репортаж. В Запоріжжі відбулась історична гра в шкраклі: як це було (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/culture/V-Zaporizhzhzhi-vidbulas-istorichna-gra-v/>
33. Стаття. Парламент ухвалив новий закон «Про медіа»: що з ним не так. URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/politika/Parlament-ukhvaliv-noviy-zakon-Pro-me/>
34. Репортаж. В Запоріжжі пройшов благодійний аукціон на підтримку «азовців»: як це було (Фото, відео). URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/culture/V-Zaporizhzhzhi-proyshov-blagodiyniy-aukc/>
35. Замітка. День грамотності: наскільки освічене населення в Україні та росії. URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/sobytiya-i-fakty/Den-gramotnosti-naskilki-osvichene/>
36. Стаття. Єлизавета II померла: історія правління та досягнення. URL: <https://ipne.ws/novosti-mira/sobytiya-i-fakty/Yelizaveta-ii-pomerla-istoriya-pravlinnya/>
37. Репортаж. В Запоріжжі відкрилась нова антивоєнна виставка (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/culture/V-Zaporizhzhzhi-vidkrilas-nova-antivoien/>
38. Стаття. Lviv BookForum 2022: яку роль відіграють жінки та мистецтво на війні. Розповідаємо про перший день фестивалю (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/culture/lviv-bookforum-2022-yaku-rol-vidigrayut-zhinki-ta-miste/>
39. Стаття. Lviv BookForum 2022: про суть російського імперіалізму та як документувати його воєнні злочини. Що відбулось у другий день фестивалю (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/culture/lviv-bookforum-2022-pro-sut-rosiyskogo-imperializm/>
40. Стаття. Lviv BookForum 2022: презентація воєнної антології та роль журналістики в конфліктах. Як пройшов заключний день фестивалю (Фото). URL: <https://ipne.ws/novosti-ukrainy/culture/lviv-bookforum-2022-prezentaciya-voiennoi-antologii-ta/>

41. Репортаж. У Запоріжжі виготовили унікальний бронекомплект для поліцейських – фото. URL: <https://zprz.city/news/view/u-zaporizhzhzhi-vigotovili-unikalnij-bronekomplekt-dlya-politsejskihfoto>
42. Репортаж. Від нуля до героя: як запорізькі волонтери навчають операторів дронів та безпілотників. URL: <https://zprz.city/news/view/vid-nulya-do-geroya-yak-zaporizki-volonteri-navchayut-operatoriv-droniv-ta-bezpilotnikiv>
43. Репортаж. Запорізькі волонтери шують для військових спальники з використанням нанотехнологій – фото. URL: <https://zprz.city/news/view/zaporizki-volonteri-shiyut-dlya-vijskovih-spalniki-z-vikoristannyam-nanotehnologijfoto>
44. Репортаж. «В окопах зі світлом не дуже»: як в Запоріжжі волонтери виготовляють свічки для військових. URL: <https://zprz.city/news/view/v-okopah-zi-svitlom-ne-duzhe-yak-v-zaporizhzhzhi-volonteri-vigotovlyayut-svichki-dlya-vijskovih>
45. Репортаж. Вкладають душу: як у Запоріжжі під час війни допомагають людям з ВІЛ. URL: <https://zprz.city/news/view/vkladayut-dushu-yak-u-zaporizhzhzhi-pid-chas-vijni-dopomagayut-lyudyam-z-vil>
46. Репортаж. Очі війська: як навчають операторів дронів та безпілотників в унікальній запорізькій школі. URL: <https://zprz.city/news/view/ochi-vijska-yak-navchayut-operatoriv-droniv-ta-bezpilotnikiv-v-unikalnij-zaporizkij-shkoli>
47. Аналітика. Що відбувається з безпритульними тваринами у Запоріжжі під час війни. URL: <https://www.061.ua/news/3614242/so-vidbuvaetsa-z-bezpritulnimi-tvarinami-u-zaporizzi-pid-cas-vijni>
48. Репортаж. У Запоріжжі наклали турнікети по команді та проводили реанімацію за лічені секунди – фото. URL: <https://zprz.city/news/view/u-zaporizhzhzhi-nakladali-turniketi-po-komandi-ta-provodili-reanimatsiyu-za-licheni-sekundifoto>
49. Репортаж. «Створюємо надійний тил»: як у Запоріжжі працює унікальний благодійний магазин – ексклюзив. URL: <https://zprz.city/news/view/ta-quot-stvoryuemo-nadijnij-til-ta-quot-yak-u-zaporizhzhzhi-pratsyue-unikalnij-blagodijnij-magazin-eksklyuziv>
50. Інтерв'ю. Все робив власноруч – мешканець Запоріжжя відкрив атмосферний заклад завдяки гранту від держави. URL: <https://zprz.city/news/view/vse-robiv-vlasnoruch-meshkanets-zaporizhzhzha-vidkriv-atmosfernij-zaklad-zavdyaki-grantu-vid-derzhavi>
51. Репортаж. Об'єднує любов до читання – як у Запоріжжі функціонує книжковий клуб (фото). URL: <https://zprz.city/news/view/obednue-lyubov-do-chitannya-yak-v-zaporizhzhzhi-funktsionue-knizhkovij-klub-foto>
52. Інтерв'ю. Будинки майбутнього – запорізький підприємець створює енергоефективне житло по всій Україні. URL: <https://zprz.city/news/view/budinki-majbutnogo-zaporizkij-pidpriemets-budue-energoefektivne-zhitlo-po-vsij-kraini>
53. Інтерв'ю. Для кав'ярень та ресторанів – мешканець Запоріжжя налагодив виробництво обсмаженої кави (фото). URL: <https://zprz.city/news/view/dlya-kav-ta-039-yaren-ta-restoraniv-meshkanets-zaporizhzhzha-nalagodiv-virobnitstvo-obsmazhenoi-kavi-foto>
54. Репортаж. Архітекторка, художниця, льотчиця – історії жінок, іменами яких назвали вулиці та мікрорайон Запоріжжя. URL: <https://zprz.city/news/view/arhitektorka-hudozhnitsya-lotchitsya-istorii-ukrainok-chiimi-imenami-nazvali-vulitsi-ta-mikrorajon-zaporizhzhzha>
55. Замітка. Варто прочитати – добірка творів сучасних українських письменників, які не залишать байдужими. URL: <https://zprz.city/news/view/vsesvitnij-den-knigi-pidbirka-semi-ukrainskih-tvoriv-yaki-varto-prochitati>
56. Замітка. Справжні головоломки – добірка цікавих фільмів на вечір. URL: <https://zprz.city/news/view/spravzhni-golovolomki-dobirka-tsikaviv-filmiv-na-vechir>
57. Репортаж. «Це наше покликання» – рок-гурт СКАЙ виступив у Запоріжжі з концертом, щоб зібрати на операцію пораненому бійцю (фото). URL: <https://zprz.city/news/view/ta-quot-tse-nashe-poklikannya-ta-quot-rokgurt-skaj-vistupiv-u-zaporizhzhzhi-z-kontsertom-shhob-zibrati-na-operatsiyu-poranenomubijtsyu-foto>

58. Замітка. Створюють культуру під час війни – добірка творів сучасних українських поетів. URL: <https://zprz.city/news/view/varto-prochitati-dobirka-tvoriv-suchasnih-ukrainskih-poetiv>

59. Інтерв'ю. «Місце, де хочеться проводити свій час» – мешканка Запоріжжя відкрила кав'ярню з крафтовими десертами під час війни. URL: <https://zprz.city/news/view/ta-quot-mistse-de-hochetsya-provoditi-svij-chas-ta-quot-meshkanka-zaporizhzhya-vidkrila-kav-ta-039-yarnyu-z-kraftovimi-desertami-pid-chas-vijni>

60. Репортаж. «Щоб було приємно проводити час» – запорізькі волонтери прибрали занедбаний парк (фото). URL: <https://zprz.city/news/view/ta-quot-shhob-bulo-priemno-provoditi-chas-ta-quot-zaporizki-volonteri-pibrali-zanedbanij-park-foto>

61. Інтерв'ю. «Була впевнена, що ніколи не повернусь до цього» – мешканка Мелітополя відкрила у Запоріжжі школу акторської майстерності. URL: <https://zprz.city/news/view/ta-quot-bula-vpevnena-shho-nikoli-ne-povernus-do-tsogo-ta-quot-meshkanka-melitopolya-vidkrila-u-zaporizhzhii-shkolu-aktorskoi-majsternosti>

62. Репортаж. У Запоріжжі режисерка Ірина Цілик презентувала свій новий фільм «Я і Фелікс» – як це було. URL: <https://zprz.city/news/view/u-zaporizhzhii-rezhiserka-irina-tsilik-prezentovala-svij-novij-film-ta-quot-ya-i-feliks-ta-quot-yak-tse-bulo>

63. Репортаж. Воєнна сатира – у Запоріжжі представили першу персональну виставку плакатів митця з Ужгорода (фото). URL: <https://zprz.city/news/view/voenna-satira-u-zaporizhzhii-predstavili-pershu-personalnu-vistavku-plakativ-mittsya-z-uzhgoroda-foto>

64. Інтерв'ю. «Обожнюю свою роботу» – запоріжанка відкрила ательє, де шие вишиванки та ремонтує одяг. URL: <https://zprz.city/news/view/ta-quot-obozhnyuyu-svoyu-robotu-ta-quot-zaporizhanka-vidkrila-atele-de-shie-vishivanki-ta-remontue-odyag>

65. Інтерв'ю. Працевлаштував переселенців та допомагає військовим – мешканець Енергодара відкрив у Запоріжжі незвичайну їдальню. URL: <https://zprz.city/news/view/pratsevlashtuvav-pereselentsiv-ta-dopomagaе-vijskovim-meshkanets-energodara-vidkriv-u-zaporizhzhii-nezvichajnu-idalnyu>

66. Інтерв'ю. «Клієнти з нами надовго» – переселенець з Маріуполя відновив меблевий бізнес у Запоріжжі. URL: <https://zprz.city/news/view/ta-quot-klienti-z-nami-nadovgo-ta-quot-pereselenets-z-mariupolya-vidnoviv-meblevij-biznes-u-zaporizhzhii>

67. Репортаж. Простір для ідей та самовираження - у Запоріжжі планують відкрити новий молодіжний центр. URL: <https://zprz.city/news/view/prostir-dlya-idej-ta-samovirazhennya-u-zaporizhzhii-planuyut-vidkriti-novij-molodizhnij-tsentr-1>

68. Репортаж. Мінімалізм та безвихідь - у Запоріжжі відбулася прем'єра вистави про загиблого поета Максима Кривцова (фото). URL: <https://zprz.city/news/view/poet-iz-pozivnim-ta-quot-dali-ta-quot-u-zaporizhzhii-vidbulasya-prem-ta-039-era-vistavi-pro-zagiblogo-maksima-krivtsova-foto>

69. Репортаж. Зло треба зупинити - творці фільму "Операція "Дунай" презентували стрічку в Запоріжжі (фото). URL: <https://zprz.city/news/view/zlo-treba-zupiniti-tvortsi-filmu-ta-quot-operatsiya-dunaj-ta-quot-prezentovali-strichku-v-zaporizhzhii-foto>

Радіоматеріали:

1. Інтерв'ю. 489 день. Співдія | Наживо про ситуацію на Запоріжжі та в Україні. URL: <https://www.youtube.com/live/DCrMjRjn-B7E?si=EtXt2tE8jNwmHFuf>

2. Інтерв'ю. 667 день. Крихкість та сила | Наживо про ситуацію на Запоріжжі та в Україні. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=bkCnE97eGZY>

Соціальні мережі:

1. Замітка. «Тут я знайшов свій другий дім»: Історія про відкриття нового шелтеру для переселенців у Запоріжжі. URL: <https://www.instagram.com/p/Cuo9oW7tyDu/?igshid=NzZhOTFIYzFmZQ==>

ДОДАТОК Б

СЦЕНАРІЙ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

Епізод 1:

Текст	Звукове оформлення
Вступ	
<p>Український кінематограф, хоч і існує вже понад 120 років, все ще продовжує розвиватись. Чимало чинників вплинули на те, що він лише нарощує свою потужність. Багаторічна історія кіно принесла нам багато іменитих режисерів, які попри непрості умови зробили вагомий внесок в розвиток нашої культури. Якщо ви зауглите Список 100 найкращих фільмів в історії України від Національного центру Довженка, ви побачите чимало імен - це і режисери минулого, як то Дзига Вертов чи Кіра Муратова, і сучасники Антонію Лукіч та Мирослав Слабошпицький. В цілому українське кіно не настільки обширне, як у європейських країнах, проте можу вас запевнити - кожен фільм з цього списку вартий вашої уваги. Хоча, якщо ви зауглите будь-який інший список найкращих українських фільмів завжди на першому місці буде стояти стрічка «Тіні забутих предків» режисера Сергія Параджанова. Вона поза конкуренцією, завжди. Проте, чому саме цей фільм і цей режисер? Як так сталося, що вірмену за походженням Параджанову, вдалося створити настільки виразно українську роботу, що лише нею він назавжди вписав своє ім'я в історію не тільки вітчизняного, а й світового кінематографу.</p> <p>Про все це і навіть трошки більше сьогодні і піде мова. Привіт, мене звати Паша Фролов і ви слухаєте авторську програму «За лаштунками генія». Одразу зазначу, що я дуже люблю кіно, проте є лише пересічним глядачем. Майже вся інформація, яка прозвучить в цьому випуску, була взята з відкритих джерел. Тож, я лише оповідач, не експерт, в жодному разі. Але, у вас буде можливість почути кінокритика та кіноісторика Сергія Тримбача, який згодився допомогти мені розібратись в такій простій і водночас дивовижній людині, як Сергій Параджанов. За що пану Сергію Тримбачу велике дякую.</p> <p>У програмі ми зосередимось на трьох найпоказовіших фільмах режисера - це вже зазначені раніше «Тіні забутих предків», «Колір граната» та «Ашик-Керіб». Проте, кожен митець набуває глибини, якщо копнути в його біографію. Тому з неї і почнемо.</p>	<p>Звук кінопроектора 1 Зуковий ряд фільму Підложка 1 Підложка 2</p>
Початок біографії	
<p>Саркіс Параджанян, це справжнє ім'я режисера, народився 9 січня 1924 року в Тбілісі. Його батько, Йосип, був антикваром і справа ця передавалась багато років з покоління в покоління. Він сподівався, що і</p>	<p>Звук кінопроектора 2 Підложка 2</p>

Сергій успадкує родову справу, проте у майбутнього режисера були геть інші плани на життя. Після революції Йосип втратив свій бізнес. Згодом почав регулярно потрапляти у радянські в'язниці, проте завжди виходив звітти раніше строку. Про це режисер згодом жартував, мовляв, його батько як зразковий громадянин срср виконував п'ятирічку за чотири роки.

У 1942 році Параджанов закінчив середню школу і вступив до Інституту залізничного транспорту. Перспектива бути машиністом не надто приваблювала Сергія, тож вже за рік він покинув інститут, щоб вивчати музику і хореографію у Тбіліській консерваторії. Паралельно з цим він працював художником-технологом на тбіліській фабриці «Радянська іграшка». Можливо, саме тут він і зачерпнув натхнення для своєї подальшої діяльності.

В 1945 році Сергій переводиться до Московської консерваторії, а наступного року вступає на режисерський факультет Всесоюзного державного інституту кінематографії. Його наставником був Ігор Савченко, досить знаковий український режисер.

Сергій був його асистентом в картині «Тарас Шевченко», а після раптової смерті наставника, завершував картину разом з іншими учнями. Після дипломного короткого метра «Молдавська казка», його направили на Кіностудію імені Олександра Довженка. З кар'єрної точки зору, це було провальне рішення - покинути столицю всього срср та переїхати в столицю лише однієї з республік. Однак, цей переїзд для Параджанова став вирішальним.

На студії Довженка він працював в якості режисера-постановника і зняв свої перші 5 фільмів. Сам Параджанов вважав їх не зовсім вдалим. Так, в цілому, вважає майже кожна людина, дотична до кіно. Персональне бачення режисера в ті роки лише формувалося, а стиль тільки набував форми. Можливість розкритися як митцю, Параджанову подарував Михайло Коцюбинський. А точніше, сота річниця з його дня народження.

Про фільм «Тіні забутих предків»

У грудні 1962 на студії Довженка приймають рішення екранізувати повість «Тіні забутих предків» на честь ювілею письменника. Режисером майбутньої стрічки призначили Сергія Параджанова. Важливо зазначити, що будь-який фільм, який виходив в радянські часи, так чи інакше, розроблявся під пильним наглядом партійного керівництва. Та і більшість з них мали відповідати канонам соціалістичного реалізму - себто вихвалити радянський союз та життя звичайних людей. Це була додаткова перепона для вітчизняних режисерів, проте у випадку з «Тінями забутих предків»

Звук кінопроектора 2
Підложка 2

<p>все склалось досить вдало.</p> <p>Партійні діячі були впевнені - вірмен не зможе зняти достатньо українського фільму, щоб зачепити самих українців. Вони прорахувались. І цей прорахунок коштував їм дорого - найкращу українську стрічку всіх часів. Я не можу стверджувати, що після прем'єри цього фільму всі українці відчули себе єдиною нацією. Проте фільм Параджанова зробив у це чималий внесок.</p> <p>То в чому ж секрет такої самобутності «Тіней»? Як Параджанов зміг влитись в гуцульську культуру, геть окрему від вірменської? Мистецтвознавець Леонід Череватенко знаходить для цього відносно очевидну і досить цікаву відповідь:</p>	
<p>Синхрон: «Параджанов довго вживався, придивлявся, пробував. Не виходило. Брався і за те, і за це, а воно не виходило. Але вийшло з «Тінями забутих предків». Через що? Не в останню чергу через те, що Сергій Параджанов знайшов спільний знаменник з українською (гуцульською) культурою, відшукав те, що ріднило, єднало його душу з душею героїв. Це — гори. Він збагнув несподівано для себе, що гуцули — такі ж самі горці, горяни, верховинці, як і він, за походженням кавказець. Усвідомлення цього факту перевтілило й пересотворило митця. Власне, він так і знімав «Тіні забутих предків» — як фільм про споконвічних горян».</p>	Звук кінопроектора 2 Зачитує Данило Миронюк
<p>Режисер запросив на головні ролі теж доволі колоритних акторів - гуцула Івана Миколайчука, осетинку Тетяну Бестаєву, грузина Спартака Багашвілі, вірмена Леоніда Єнгібарова.</p> <p>Інші люди, що працювали над фільмом, не менш визначні. Камера Юрія Ілленка зближує нас з автентичними гуцулами та неймовірною красою Карпат. Інколи вона нестримно несеться, створюючи в кадрі шалену динаміку, а іноді завмирає, вимальовуючи чарівні пейзажі чи виважену композицію кадру.</p> <p>Музику для фільму написав видатний український композитор Мирослав Скорик, який здобув чималу славу за роботу над «Тінями забутих предків». Його неофольклорні мотиви ви також можете чути просто зараз, на тлі моєї розповіді.</p>	Звук кінопроектора 2 Підложка 3
<p>Синхрон Сергія Тримбача</p>	Звук кінопроектора 2
<p>Як зазначає Сергій Тримбач, до «Тіней» Параджанов змінав звичайне, а інколи навіть абсолютно прохідне кіно. І називати «Тіні забутих предків» лише його фільмом було б неправильно. Він зібрав навколо себе велику кількість талановитих митців, які в той час гуртувались один з одним.</p>	Звук кінопроектора 2
<p>Синхрон Сергія Тримбача</p>	Звук кінопроектора 2
<p>Картина розповідає про історію кохання Івана та Марічки. Принаймні, це триває перші півгодини фільму. Ми і самі встигаємо закохатись в двох молодиків на екрані, які з дитинства нерозлучні одне з одним, аж</p>	Звук кінопроектора 2

<p>раптом Марічка помирає. Іван так до кінця свого життя і не зміг змиритися із втратою коханої. Після довгих років самотності, одруження з Палагнуою, ми все одно бачимо, що його серце назавжди потонуло разом із Марічкою в глибоких карпатських водах.</p> <p>У фільмі мало говориться про стан головного героя, його скоріше змальовують, як наприклад у частині «Самотність», яка одразу йде за загибеллю Марічки. Кольори на екрані одразу стають чорно-білими, ми бачимо страждання головного героя, проте чуємо лише перешіптування селян про нього. Це певним чином показує мовчазний біль Івана, який він не може ні з ким розділити. Далі ми вже і не побачимо Івана таким ж щасливим, як і на початку. Інколи створюється навіть враження, що йому більше до вподоби компанія худоби, ніж його дружини Палагни. Після її зради, він взагалі втрачає голову і в горі кидається в ліси, де і помирає. Перед смертю він все ще чує свою кохану, яка зове його до себе. Коли ж він зустрічає її примаару - тоді й помирає.</p> <p>Ця історія - про велике кохання і про великий біль. Іван ніби і продовжує жити далі, проте все більше це нагадує виживання, існування в гонитві за спокоєм. Праця та любов іншої жінки йому байдужі (за останнє, до речі, його можна цілком справедливо засудити). Він до смерті залишається заручником кохання, не в змозі пережити цю втрату.</p>	
Синхрон Сергія Тримбача	Звук кінопроектора 2
<p>Фільм «Тіні забутих предків», хоч і не робився з оглядом на закордонні роботи, все одно має дуже спільні мотиви з Новою хвилею французького кіно. Недарма цією стрічкою так захоплювались за кордоном - вона відзначилась безліччю нагород та номінацій. А в любові роботам Параджанова зізнавались мастодонти кінематографу Мікеланджело Антоніоні, Федеріко Фелліні та Акіра Куросава. А за чутками польський режисер Анджей Вайда став перед Параджановим на коліна й поцілував його руку, дякуючи за цей шедевр. Хоча, різні історії навколо Параджанова слід завжди сприймати скептично. Про це ми поговоримо згодом.</p> <p>Прем'єра «Тіней забутих предків» особливо відзначилась в українській історії - тоді дисиденти Іван Дзюба, В'ячеслав Чорновіл та Василь Стус виступили на знак протесту проти арештів українських інтелігентів.</p> <p>Сам Параджанов про майбутній перформанс не знав, проте цілковито його підтримав. І згодом підписався під Листом-протестом 139, у якому закликали тодішнього вождя брєжнєва припинити політичні репресії. Підпис Параджанова у листі йшов першим.</p> <p>Однак такий шалений успіх, тим паче з</p>	Звук кінопроектора 2

<p>подібними закличками на прем'єрі, не минулись для митців безслідно. Стуса через 23 роки вбили в радянських таборах, Чорновола заарештували і він загалом відсидів 17 років, Дзюбі ж відносно пощастило. Параджанову за всі його «витівки» також з часом нагадають партійні керівники.</p>	
Завершення	
<p>Дякую, що дослухали 1 частину програми «За лаштунками генія» до кінця. За мікрофоном для вас працював Паша Фролов. Попереду ще два випуски, тому буду радий почутися з вами ще. До зустрічі!</p>	<p>Звук кінопроектора 2 Підложка 2</p>

Епізод 2:

Текст	Звукове оформлення
Вступ	
<p>Чи знайомий вам жанр кіно байопик? Я певен, кожен з вас із ним стикався, але можливо не кожен здогадувався про це. Байопик це майже те саме, що і біографічна стрічка, тільки у ній увагу приділяють одній або кільком особам. Зазвичай, це якісь видатні особистості - музиканти, актори, політики або науковці. З банального можна пригадати нещодавній байопик Крістофера Нолана «Оппенгеймер» про винайдення американської ядерної зброї, або стрічку «Богемна рапсодія», яка розповідає про фронтмена групи Квін. А як щодо фільму про вірменського народного середньовічного поета, який зняв Сергій Параджанов? Можете уявити собі такий байопик? Якщо ні, то сьогодні поговоримо про це.</p> <p>Привіт, ви слухаєте програму «За лаштунками генія», а мене звати Паша Фролов. Це вже друга частина, присвячена життю та творчості видатного українського режисера Сергія Параджанова. Сьогодні ми поговоримо про іншу визначну роботу режисера, яка тільки закріпила його в статусі справжнього митця. Мова про фільм «Саят-Нова» або ж «Колір граната». Цей фільм, звичайно, можна назвати байопиком лише з натяжкою, але так як я ведучий - дозволю собі такий хід. У цьому випуску ви знову почувете кінокритика та кіноісторика Сергія Тримбача в якості експерта, бо я - лише оповідач і не претендую на експертність. А тепер - до теми нашого випуску.</p>	<p>Звук кінопроектора 1 Звуковий ряд фільму Підложка 1 Підложка 2</p>
Біографія	
<p>У 1967 режисера запрошують на Єреванську кіностудію, де він знімає фільм «Саят-Нова» або ж «Колір граната». Це картина про великого вірменського поета Саят-Нову. Він писав трьома мовами - вірменською, азербайджанською та грузинською. Він дуже відомий на теренах цих країн і досі, багато його пісень стали народними, їх досі співають на весіллях та застіллях.</p>	<p>Звук кінопроектора 2 Підложка 2</p>

<p>Стрічка має дуже виразний візуальний стиль, який вкрай важко передати словами - це точно треба бачити. Кожен кадр ідеально побудований і наповнений безліччю образів та предметів, кольорів у ньому або аж дуже багато, або мінімальна кількість, але поєднані вони між собою неперевершено. І кожен кадр можна інтерпретувати по-своєму. Знову ж таки, передати «Колір граната» словами не вийде. Це приблизно як переспівувати картину, коли навіть співати не вмієш. Тож, просто подивіться фільм, він однозначно того вартий. Таке про Колір граната казав режисер Михайло Ілленко.</p>	
<p>Синхрон: «Гранат, що кровоточить на білій тканині, виражає як страждання цілого народу, так і палку душу митця, сповнену мрій і прагнень. «Колір гранату» – це історія і вірменів, і українців, а життєвий шлях поета Саят-Нова – поетичне заглиблення в сутність творчості взагалі».</p>	<p>Звук кінопроектора 2 Зачитує Данило Миронюк</p>
<p>Про фільм «Колір граната»</p>	
<p>Фільм розділений на декілька глав, які поступово змальовують життя Саят-Нови. Важливо що змальовують, але пояснюють мало. Перед кожним розділом хіба що є короткі приписи про що він - як то «Дитинство Сян-Нови», «Юність поета» чи «Зустріч з ангелом смерті». І всередині цих розділів час від часу з'являються вставки з віршами поета.</p> <p>Далі, зі слів Левона Григоряна, про якого ми ще згадаємо трохи пізніше, я спробую пояснити декілька цікавих моментів у фільмі та розкрити їхню сутність.</p> <p>Ще під час свого дитинства Саят-Нова був дуже близьким до Бога і бачить красу духовного - це можна простежити, коли він на даху монастиря починає читати Євангеліє, а згодом і лежить в оточенні відкритих книг, ніби поглинає всі ці знання. Але потім він також дізнається про красу тілесну, коли в банях бачить оголені жіночі тіла. Коли ж вже у дорослому віці він перегорає через світ розкоші, знаходячись при дворі царя, поет вирушає в монастир. Там, подалі від усього мирського, Саят-Нову все одно навідує спокуси.</p> <p>У матеріалах, які повністю не увійшли до прокатної версії фільму, поет йде з монастиря, намагаючись потрапити на змагання співаків. По дорозі він зупиняється напитися з криниці живої води, проте бачить, що вона пересохла. З цією криницею пов'язана легенда - колись тут осквернили фреску Божої матері і ми бачимо кадр, як у неї відпадає обличчя. Це символізує світ, який залишився без Бога. І поет розуміє, що в такому світі митець не має права щось створювати. Тому, повертається назад до монастиря. Інтерв'ю Левона Григоряна на цю тему ви також можете знайти на ютубі, тому дуже раджу тим, хто хоче дізнатись про образність «Коліра граната» трохи</p>	<p>Звук кінопроектора 2 Підложка 3</p>

<p>більше.</p> <p>Коли зйомки Коліра граната закінчилися і він постав перед керівниками Держкіно, то виявився для них надто складним. Коли ще писався і затверджувався сценарій, був період певної відлиги та лібералізації, а вже під час зйомок всі гайки закрутили назад. Фільм звинуватили в тому, що він надто містичний, надто еротичний і взагалі не зрозумілий. Тому «Колір граната» ще довго пилився на полиці.</p> <p>Коли ж до нього вирішили повернутись, Параджанов вже не мав до стрічки жодного відношення. Він відмовився щось змінювати та монтувати картину, і за нього це зробив Сергій Юткевич. І отут свідчення щодо нової версії фільму розходяться - одним Параджанов казав, що версія Юткевича цілком відповідає його баченню, інші розповідають що після знайомства з цією версією фільму Параджанов розплакався від того наскільки кіно зіпсували. Скоріш за все, Параджанов казав і те, і інше.</p>	
Синхрон Сергія Тримбача	Звук кінопроектора 2
<p>Таким чином на сьогоднішній день існують дві версії фільму: авторська, яка знаходиться в архівах «Арменфільму», і версія Юткевича, яка все таки вийшла в прокат. У 90-х несподівано знайшлися оригінальні плівки «Кольору граната». Несподівано, тому що в ті часи радянська плівка містила багато срібла. Коли роботу над фільмом завершували, всі робочі матеріали йшли на переробку і з нього видобували те саме срібло. Тому згодом після виявлення цих плівок, зробили фільм «Спогади про Саят-Нову», який містив раніше не використані кадри. Його доробив Левон Григорян, який працював із Параджановим на зйомках «Кольора граната». Він і розповів про особливий символізм у стрічці. Ви можете знайти цей фільм на ютубі, він невеликий, всього 20 хвилин. Принаймні, такий знайшов я.</p> <p>Коли ж «Колір граната» випустили у прокат ще в радянському союзі, він все одно протримався в прокаті лише кілька місяців. Причиною цьому став арешт Сергія Параджанова. У 1971 році він повернувся до Києва, щоб все таки зняти свою стрічку «Київські фрески», сценарій якої раніше дуже критикували. Одначе, цього так і не сталось. У ці часи на Параджанова дуже хотіли повісити якусь справу, аби кинути його за ґрати. Проте, ніяк не могли вигадати за якою статтею. А він, між тим, сам, скажімо так, «наривався» на ув'язнення власними виходками та висловлюваннями, каже Сергій Тримбач.</p>	Звук кінопроектора 2 Підложка 3
Синхрон Сергія Тримбача	Звук кінопроектора 2
<p>У 1973 році на режисера пишуть донос у поліцію, у якому зазначають: «Мій громадянський обов'язок донести на розпусника Параджанова. Він протягом</p>	Звук кінопроектора 2 Підложка 2

багатьох років розбещує неповнолітніх та молодих юнаків та чоловіків. Свій дім він перетворив на притон розпусти. Прошу вас покласти кінець цим розпустним діям». Згодом, у проханні відкрити кримінальну справу, міліціонери напишуть, що відправника доносу виявити не вдалося, проте «всі обвинувачення – підтвердились». Проти Параджанова таки відкривають справу за дуже ганебною, в радянські часи, статтею - мужеложство. Його також звинувачують у розповсюдженні порнографії, хоча це ніяк не доводилось у суді. І от вже у квітні 1974 року режисеру дають 5 років суворого режиму і відправляють у Лук'янівську тюрму на Луганщині. Там він проведе свої наступні три з половиною роки.

Знову ж таки, статті за якими засудили режисера були дуже ганебними, особливо в місцях заключень. Тому і надій на те, що режисер довго протягне у в'язниці, було небагато. Але тут сталося несподіване. В тюрмі Сергій Параджанов став авторитетом серед ув'язнених, відкрив школу живопису, яка діє в Лук'янівській тюрмі і досі. Хоча в тюрмі у Параджанова було не найгірше становище, йому все одно доводилось тяжко. Він отримував листи від численних друзів, приятелів і учнів. Йому регулярно приходили міжнародні депеші від Ф.Фелліні, який хвилювався за митця та підтримував його.

У в'язниці Параджанов збирав кришки з фольги, якими тоді закривали молочні пляшки. Він пресував їх у медальйон і гвіздком робив портрет пушкіна. Один із таких медальйонів він подарував Тоніно Гуеррі. Той відлив медальйон в сріблі і подарував своєму другу Федеріко Фелліні.

Важливу роль у звільненні відіграв письменник Луї Арагон, який під час візиту до Москви особисто звертався до брежнєва з проханням звільнити митця. До звільнення Параджанова також долучилась ціла низка іменитих діячів міжнародної організації «Amnesty International». Звернення за звільнення режисера підписали Франсуа Трюффо, Жан-Люк Годар, Федеріко Фелліні, Лукіно Вісконті, Роберто Росселліні, Мікеланджело Антоніоні. Весь світ вимагав звільнення Параджанова. Врешті, 30 грудня 1977 режисера відпустили.

За роки в неволі Параджанов відкрив у собі талант художника та колажиста. Після звільнення та повернення до свого батьківського дому, він, не маючи роботи, весь вільний час створював колажі та тематичні інсталяції, якими обставив весь свій будинок. Проте злидні для режисера все одно не закінчились. За ним і надалі наглядали радянські органи і він ще кілька разів опинявся за ґратами, вже за інші справи.

Завершення

На сьогодні це поки все, що я хотів вам розповісти. Попереду ще третій, фінальний випуск, присвячений останній повнометражній роботі Параджанова - фільму «Ашик-Керіб». Тому, слідкуйте та оновленнями та ще почуємось. Ви слухали програму «За лаштунками генія», а для вас мовив Паша Фролов. Па-па!	Звук кінопроектора 2 Звук кінопроектора 1 Підложка 2
--	--

Епізод 3:

Текст	Звукове оформлення
Вступ	
<p>Екранізації у наш час - вже буденність. Щоріч ми бачимо проекти, зняті за коміксами - від Марвел чи Дісі, за книгами - з останнього можна пригадати «Бідолашних створінь», за іграми - серіал «Останні з нас» тощо. Але на кожну екранізацію треба знаходити свій підхід відповідно до жанру першоджерела. Не менш важливо мати ще й персональне режисерське бачення. В нашому випадку, його більш ніж достатньо, адже сьогодні ми поговоримо про екранізацію азербайджанської казки-легенди, що вийшла на самому кінці існування радянського союзу. І думаю, ви вже знаєте, хто саме її зняв.</p> <p>Привіт! Ви слухаєте програму «За лаштунками генія», яка присвячена життю та творчості видатного режисера Сергія Параджанова. У третьому випуску мова піде про останній повний метр режисера - фільм «Ашик-Керіб», знятий за мотивами азербайджанської легенди-казки. За мікрофоном для вас працює, як завжди, Паша Фролов, а в ролі експерта теж як завжди, кіноісторик Сергій Тримбач. Отже, почнемо.</p>	Звук кінопроектора 1 Звук кінопроектора 2 Підложка 1 Підложка 2
Біографія	
Після виходу з тюрми, Параджанов повертається до Грузії. Довгий час він не займався кінетографом. Небагатьом режисерам після репресій дозволяли повернутись до своєї роботи, проте і тут Параджанову пощастило. Він знову почав працювати у 1983 році, тепер вже на кіностудії «Грузія-фільм». Там він поставив «Легенду про Сурамську фортецю» спільно з Додо Абашидзе, а згодом з ним же почав знімати свій останній повнометражний фільм – «Ашик-Керіб». Хоча, як зазначає Сергій Тримбач, присутність Абашидзе у співавторстві фільму не впливає на його створення. Це було не більше ніж розрахунок, адже Параджанов все ще був «у немилості» у радянської влади.	Звук кінопроектора 2 Підложка 2
Синхрон Сергія Тримбача	Звук кінопроектора 2
Про фільм «Ашик-Керіб»	
Останній фільм, який Параджанов встиг зняти, це «Ашик-Керіб». Він заснований на повісті Лермонтова, який той написав на основі азербайджанського дастану. Це середньоазійський літературний стиль, який поєднує в собі переказ казок	Звук кінопроектора 2 Підложка 2 Підложка 3

та легенд. До того ж, фільм був присвячений пам'яті Андрія Тарковського. Я погоджуюсь, що на тлі війни це може відштовхувати від перегляду фільму. Проте, це вже має кожен вирішити для себе.

Ашик-Керіб розповідає про ашуга - мандрівного музику. Він безмежно закоханий у дочку багача. Аби довести свою любов, він йде в мандри і обіцяє за 7 років розбагатіти, або померти. Так як фільм заснований по суті на казці, він і виглядає дуже казково, вигадливо. Він помпезний, починаючи від декорацій та пейзажів, до реквізиту та вбрання героїв, яким, до речі займався сам Параджанов. У фільмі з'являються янголи, які підказують Ашик-Керібу шлях, навіть декілька разів. З'являється чарівник який дає головному герою чарівний пил з копит свого коня. Словом, це казковий фільм, з більш явними потойбічними силами, ніж наприклад у «Тінях забутих предків», де вони були лише на фоні у вигляді традицій та вірувань.

Герої поводять себе дуже театральньо, а всі їхні діалоги озвучені за кадром. Це... цікавий хід, але мало зрозумілий. Можливо, таким чином Параджанов знов підкреслює, що це - казка.

Як і в «Кольорі гранату», фільм наповнений кольорами, які гармонійно співіснують на екрані. Провідними тут знову є червоний, білий та чорний. З перших кадрів білий колір символізує невинність і чистоту. Як наприклад, у найпершій сцені з закоханими героями. Над ними влаштувалися два білі голуби, вони ворожать на ромашці і розсипають білий рис. В цьому білому відобразилася чистота і невинність намірів і душ закоханих. Два голуби також з'являються і у фіналі, коли ашуг одружиться на своїй коханій. І це основне самостійне значення білого у фільмі – кольору наречених, святих та янголів.

Червоний у фільмі символізує пристрасть та життя. Ашик-Керіб вбирається у червоний одяг, коли вирушає на пошуки багатств заради коханої. Червоною хустиною він покриває голову вже мертвого старого ашуга, в чому можна побачити певне безсмертя - хоча людина і померла, але його справа і пам'ять про його мистецтво ще живе.

А чорний колір - це традиційно горе, смерть та туга. У чорному мати та сестра Ашик-Керіба, коли отримують звістку про його смерть, в чорних одягах сидять сліпі люди на своєму весіллі. А султана, який веде війну, супроводжують янголи в чорному. Одним словом, Параджанов і в цьому фільмі залишився собою та створив цікаву візуальну історію, сповнену сенсами та підтекстами.

Фільм не отримав широкого прокату в радянському союзі, тільки після показів на закордонних фестивалях йому видали прокатне посвідчення.

<p>Французька газета «Монд» з нагоди прем'єри писала таке (зачитує Данило Миронюк): «Кращої вітрини перебудови в радянському кінематографі, аніж фільми «Ашик-Керіб» Сергія Параджанова і «Маленька Віра» Василя Пичула, на фестивалі у Венеції важко було б знайти...».</p>	
Останні роки Сергія Параджанова	
<p>З нагоди київської прем'єри фільму, Параджанов дав своє останнє, передсмертне інтерв'ю українською мовою. Його мені знайти, на жаль, не вдалося. Але на ютубі є фрагмент, як Параджанов співає «Вербову дощечку» - народну пісню, яка лунала у «Тінях забутих предків». Просто послухайте, наскільки це красиво та самобутньо звучить від Сергія Параджанова.</p>	<p>Звук кінопроектора 2 Пісня «Вербовая дощечка»</p>
<p>Останні роки Параджанов намагався зняти фільм «Сповідь», про своє життя. Сценарій він написав ще за часів життя в Києві. Тоді він потрапив у лікарню і був дуже близький до смерті, тому якомога швидше намагався завершити хоча б сценарій. Він вижив, але зняти стрічку йому так і не вдалося.</p>	<p>Звук кінопроектора 2 Підложка 2</p>
<p>Синхрон Сергія Тримбача</p>	<p>Звук кінопроектора 2</p>
<p>Величезною трагедією для Параджанова стала смерть його сестри Ганни. А за декілька місяців у самого Параджанова виявили рак легень. Йому видаляли пухлини у москві, але стан його не покращився. У одному зі своїх інтерв'ю Параджанов сказав: «Всі знають, що у мене три батьківщини. Я народився в Грузії, працював в Україні і збираюся вмирати у Вірменії». 17 липня 1990 року він приїхав до Єревану, де через три дні, 20 липня, він і помер у віці 66 років. Параджанова поховали в Пантеоні геніїв вірменського духу, поряд з Арамом Хачатуряном, Фрунзиком Мкртчяном, Вільямом Сарояном та іншими відомими діячами Вірменії.</p> <p>У 2024 році, на сторіччя з дня народження режисера, Параджанова офіційно реабілітували як митця, якого зганьбили за часів радянського союзу. Але який був у цьому сенс? Адже срср вже не існує, а ми самі вирішуємо якій людині віддавати шану, а яку зневажати. Ось що на це мені відповів Сергій Тримбач.</p>	<p>Звук кінопроектора 2 Підложка 2</p>
<p>Синхрон Сергія Тримбача</p>	<p>Звук кінопроектора 2</p>
Завершення	
<p>Шлях Параджанова був довгий, непростий, але дуже насичений та яскравий. Я радий, якщо сьогодні ви дізнались трохи більше про цього видатного режисера. А якщо не були знайомі з ним - принаймні надихнулись ще більше про нього дізнатись. В будь-якому випадку, дякую вам, що дослухали програму «За лаштунками генія» до кінця. Щиро вдячний всім причетним до створення цього проекту - хто мотивував, підказував, редагував та скеровував. Всім величезне дякую! З вами був Паша Фролов, почуємось ще. Колись</p>	<p>Звук кінопроектора 1 Звук кінопроектора 2 Підложка 2</p>

ДОДАТОК В

НАУКОВА ПУБЛІКАЦІЯ, СЕРТИФІКАТ

Фролов Павло
студент 4 курсу фак-ту журналістики
Наук. кер.: канд. наук із соц. ком., доц. каф. Любченко Ю. В.

УКРАЇНСЬКІ ПОДКАСТИ ПРО КІНО: ФОРМАЛЬНО-ЗМІСТОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Кембриджський словник тлумачить термін «подкаст» як «радіопрограму, яка зберігається в цифровій формі, яку можна завантажити з Інтернету та відтворити на комп'ютері чи MP3-плеєрі» [9]. Явище подкастингу виникло на початку 2000-х років із поширенням MP3-плеєрів та мережі Інтернет. Термін вперше вжив журналіста видання «The Guardian» Бен Гаммерслі, утворивши його зі слів iPod (портативний аудіоплеєр компанії Apple) та broadcast (укр. радіомовлення) [10].

Подкасти в Україні – популярне явище. І тематика їхня може варіюватись від культури до медицини, то наповнення може бути досить різноманітним. Як зазначає М. Нестелеєв, станом на жовтень 2023 року, в Україні нараховується приблизно 2,5 тис. подкастів із різною регулярністю оновлення. Журналіст зазначає, що розробка подкастів є відносно недорогим заняттям, а більшість авторів займаються цим як хобі. До того ж, подкасти є доступними завдяки швидкому доступу користувачів до Інтернету та зручності їхнього аудіоформату. Проте, на думку М. Нестелеєва, досліджень у сфері подкастів в Україні бракує, як і від самих слухачів, так і від авторів [3].

Як зазначала продюсерка Megogo Audio Юлія Білоус, після повномасштабного вторгнення «почали з'являтися нові подкасти, які сфокусувалися на спробах пояснити, чому і як українці змушені вкотре виборювати право на власну історію, культуру, свободу». За перші півроку повномасштабного вторгнення на платформі з'явилося 94 нових українських подкастів, майже половина з них була створена після 24 лютого [5]. Зараз, ця цифра, ймовірно, побільшала, проте даних немає.

В липні 2023 року «Суспільне мовлення» провело дослідження «Радіо як медіа та джерело новин», де порівняло охоплення користувачами різних типів платформ. З 5256 опитаних (загальна вибірка віком 18-70 років), 9% слухає подкасти 5-7 разів на тиждень, 9% – 2-4 рази на тиждень, а 6% – 1 раз на тиждень. Також, 7% звертаються до подкастів 1-3 рази на місяць, а 68% – ще рідше або ніколи. В загальному порівнянні, подкасти є найнепопулярнішим форматом, до якого звертаються опитані – їхня щотижнева аудиторія складає лише 24% [4].

Однією з головних проблем сучасного подкастингу в Україні, М. Нестелеєв вважає його неналежне фінансування. «Не так багато українських компаній готові підтримати вітчизняні подкасти, адже не вважають їх рентабельними», – пише журналіст. Також, багато авторів не можуть досягти певної кількості слухачів/прослуховувань, тому зупиняють проекти, або ж не можуть підтримувати певну періодичність випусків через інші причини [3]. Дослідження від Megogo Audio має схожі висновки. Серед заповнених 138 анкет від авторів подкастів, які є доступними на сервісі Megogo Audio, найбільшими проблемами відзначають брак слухачів (24,7%), реклами та рекламодавців (21,6%) та різноманіття аудіоконтенту (14,4%) [8].

Як і більшість культурних тем, тема кінематографу в українських подкастах є доволі популярною. Як зазначається в дослідженні від Megogo Audio, найпопулярніші тематичні категорії серед подкастерів в Україні це культура і мистецтво – 38,4% [8]. Сюди входить і

кіно. Ця тематика може виражатись в різних форматах – інтерв'ю, роздуми, обговорення, формат анонсів та новин. Нами було проаналізовано 3 вітчизняні подкасти, які стосуються теми кіно, з різною формою, подачею та наповненням.

«Татова касета» – подкаст від студії «Стоп! Знято!». Студію створив Павло Коваленко у 2021 році. Від початку повномасштабного вторгнення, прибуток від користувачів платформи Patreon, студія передавала Збройним силам України. У травні 2023 року студія оголосила про паузу у виробництві через вихід з проекту декількох ведучих, проте вже у вересні відновила роботу з новою командою [6].

У подкасті «Татова касета» двоє ведучих обговорюють фільми 80-х, 90-х та початку 2000-х років, переважно, на їхні річниці. Основним ведучим є Павло Коваленко. Він розпочинав подкаст із Даниїлом Тюріковим, якого згодом замінив Євген Потапов. Станом на 22 жовтня 2023 року, подкаст має 41 випуск (1 прихований). 33 з них Павло Коваленко записав в співавторстві з Даниїлом Тюріковим, 8 – з Євгеном Потаповим. Загальний хронометраж випусків коливається від 40 до 60 хвилин, а виходять вони раз на тиждень на платформах Spotify, Megogo Audio, Google Podcasts, Apple Podcasts, YouTube та інших [6].

«Татова касета» – подкаст у жанрі розмов та обговорень. Як зазначається в описі подкасту, ведучі «згадують фільми, які в дитинстві дивилися на переписаних у друзів чи куплених у переходах VHS-касетах». Автори розповідають цікаві факти, культовість та вплив цих стрічок на кінематограф, збори та нагороди. Ведучі дискутують про фільм загалом, роботу акторів, режисерів, сценаристів, виражають своє бачення стрічок. Під останнім випуском, від 16 листопада, зокрема, є посилання на збір від фонду «Збіролови», які збирають кошти на потреби військовим [7].

Другий подкаст, який ми проаналізували – «Щотижневик Vertigo». Розробляє його інтернет-портал Vertigo, сайт «про кіно, серіали, комікси та поп-культуру в цілому». Незмінні ведучі подкасту – Юрій Поворозник, який є головним редактором видання, та Микита Тищенко, відповідальний редактор [11].

На 22 жовтня, подкаст налічує 61 випуск, які виходять щотижнево (як можна зрозуміти з назви) з 11 серпня 2022 року. Жанр – дайджест новин, в ньому ведучі обговорюють та діляться враженнями від трейлерів, анонсів та новин зі світу кінематографа. В середньому, один випуск подкасту триває від 40 до 90 хвилин, в залежності від кількості контенту, який вийшов за тиждень [11]. Подкаст доступний на платформах Amazon Podcasts, Spotify, Google Podcasts, Apple Podcasts, Castbox та інших, а на YouTube-каналі можна дивитись версію з відеорядом [12].

Кожен випуск ведучі дякують Збройним силам та закликають слухачів донатити, а в описах залишають посилання на їхню підтримку – спочатку на відповідну сторінку сайту Національного банку України (з 1 по 50 випуски), а віднедавна – на благодійний фонд «Повернись живим» (51-61 епізоди) [12].

Третій проаналізований нами подкаст – «Віра в кіно» від радіо «Промінь». Головною ведучою є кінокритикиня Віра Сивачук, а продюсують подкаст Максим Яковенко та Вікторія Польченко. Ведуча розповідає про новинки кіно, цікаві події та радить слухачам ті чи інші стрічки. В описі подкасту зазначено, що Віра Сивачук разом зі слухачами шукає «кіно, яке допоможе пережити війну і блекаути, вірити в життя і Перемогу, а ще – зберегти здоровий глузд і здоровий гумор» [2]. До 24 лютого подкаст мав інший опис, який не стосувався повномасштабного вторгнення: «Наш несерйозний, але дуже прискіпливий кінокритик Віра Сивачук готова вікендувати в кінотеатрах чи ночувати на кінофестивалях, або просто дивитись кіно вдома під пледиком» [1].

Подкаст стартував 16 квітня 2019 року та налічує 502 випуски, станом на 22 жовтня. Їхня тривалість – 5-10 хвилин, а виходять вони раз на 2-3 дні. Почути їх можна в етері радіо «Промінь», де вони і з'являються перш за все, та на сайті медіа [1]. Також, випуски доступні на платформах Spotify, Google Podcasts та Podtail.

Підсумовуючи, можна зазначити, що подкасти в Україні є доволі популярним явищем, проте ця сфера все ще розвивається. Насамперед, головною проблемою є

фінансування – здебільшого подкасти розробляються за власний кошт авторів і не мають сторонньої фінансової підтримки (в жодному з проаналізованих нами подкастів відсутня реклама). Також, подкастам бракує слухачів, щоб досягти певної планки охоплення та прослуховувань. Через це рекламодавці також не цікавляться розвитком таких проєктів, адже вважають їх такими, що не принесуть дохід.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Віра в кіно з Вірою Сивачук - Радіо Промінь. URL: <https://ukr.radio/prog.html?id=616>
2. Віра в кіно - Spotify. URL: <https://open.spotify.com/show/0D1zKjVUWX7SQ9D1QJUEGk?si=aec354e9727c45b3>
3. Подкасти в Україні: люди, цифри та проблеми. URL: <https://tyzhden.ua/podkasty-v-ukraini-liudy-tsyfry-ta-problemy/>
4. Радіо як медіа та джерело новин - Суспільне мовлення. URL: https://corp.suspilne.media/media/documents/zagalni-dokumenti/PR_Prezentatsiia_radio_doslidzen_.pdf
5. Слухай українське. Що відбувається з подкастами в час війни - Детектор медіа. URL: <https://ms.detector.media/trendi/post/30191/2022-09-06-slukhay-ukrainske-shcho-vidbuvaietsya-z-podkastamy-v-chas-viyny/>
6. Студія подкастів «Стоп! Знято!» - Instagram. URL: <https://www.instagram.com/stopznyato/1>. Podcast - Cambridge dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/podcast>
7. Студія подкастів «Стоп! Знято!» - YouTube. URL: <https://www.youtube.com/@stopznyato>
8. Megogo Audio представило дослідження ринку українських подкастерів - Детектор медіа. URL: <https://ms.detector.media/internet/post/33253/2023-10-19-megogo-audio-predstavylo-doslidzhennya-rynku-ukrainskykh-podkasteriv/>
9. Podcast - Cambridge dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/podcast>
10. Podcast - Wikipedia. The Free Encyclopedia. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Podcast>
11. Vertigo. URL: <https://vertigo.com.ua/>
12. Vertigo - YouTube. URL: <https://www.youtube.com/@VertigoUA>

checkregion-ua.info

WWW.CHECKREGION-UA.INFO

Асоціація з міжнародних питань
ЧЕСЬКА РЕСПУБЛІКА

СЕРТИФІКАТ

ПРО ІНТЕНСИВНИЙ КУРС

Павло Фролов

пройшов/ла навчальний курс «Журналістика даних для викладачів та студентів»
у межах міжнародного проекту «Підвищення якості підготовки молодих
журналістів в Україні» (30 годин).

27 — 29 жовтня, 2023, м. Львів

ДЕНИС ТУБАШОВ
лектор, аналітик даних
Texty.org.ua

ЗДЕНКА ВАГНЕРОВА
координатор проекту
Асоціація з міжнародних питань

AMO.CZ

TRANSITION
Institute of Strategic Studies of the Czech Republic

TEXTY.ORG.UA

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я Фролов Павло Андрійович, студент(ка) 4 курсу, форми навчання денна, факультету журналістики, спеціальність журналістика, адреса електронної пошти frolovpumpkin@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Українські подкасти про кіно: формально-змістові характеристики» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ П.А. Фролов

Дата _____ Підпис _____ Ю.В. Любченко

ABSTRACT

The master's thesis is devoted to the analysis of Ukrainian podcasts about cinema, their formal and substantive characteristics.

The object of the research is Ukrainian podcasts about cinematography.

The main goal of the work is to create a cycle of audio materials on the subject of cinematography using the appropriate sound image. To achieve the goal, it is necessary to solve the following tasks:

- to present the historical context of the development of Ukrainian cinematography;
- on the example of the serial industry, consider the connection of cinema with modern mass media and media platforms;
- research the Ukrainian podcasting market;
- create a podcast project dedicated to cinematography

The article explores what film podcasts can be, what they can talk about, and their content. Podcasts are a relatively young phenomenon for Ukraine, but they are already quite popular. Therefore, this audio view of cinema creates an additional platform for discussing cinema.

The scientific novelty of the presented research consists in an attempt to understand the diversity of approaches of various podcast projects to covering the topic of cinematography.

Keywords: cinematography, Ukrainian cinematography, film, series, podcast, podcasting, release, episode.